

Iliuusissatut pilersaarut 2010 Qaasuitsup Kommunia

QAASUITSUP KOMMUNIA

Iliusissatut pilersaarut 2010 Qaasuitsup Kommunianit suliarineqarpoq.

Kommunip pisortaqarfíni, katersugaasivinni aamma Destination Avannaani sinniisuititat isumasiortarlugit iliuusissatut pilersaarusiorqarpoq.

Pilersaarutip naammassinerani isikkuanik suliarinnipput aaqqissuus-sillutilu: Hanna Rehling, Mads Bang aamma Thomas Gaarde Madsen

Assit: Qaasuitsup Kommunia, Hanna Rehling, Thomas Gaarde Madsen

Naqiterisoq: Chronografisk A/S

Iulissat, oktober 2010

Imai

Siulequt	1
Takorluugaq	2
Unammilligassat aamma periarfissat	3
Siunissaq pillugu sinnattut 100-t	4
Takorluukkamiit iliuuseqarnermut	7
Inuitissarsiutinik ineriartortitsineq	8
Ilinniartitaaneq	10
Najugaqariaaseq aamma ineqarneq	12
Kulturi aamma kinaassuseq	14
Toqqissisimaneq aamma inuuneq pitsaasoq	16
Peqqissuseq aamma pinaveersaartitsineq	18
Angallanneq	20
Sila, avatangiisit aamma pinngortitaq	22
Kulturikkut kingornussat piujuartitsinerlu	24
Qarasaasiaqarneq, kikkut tamat oqartussaaqataanerat oqaloqatigiinnerlu	26

Siulequt

Kalaallit Nunaanni kommunet pilersaarutitik ukiut sisamakkaarlugit tulluarsartartussaavaat. Pilersaarummut iliuusissatut pilersaarut ilaasartussaavoq, taanna inerikkiartornerup qanoq issusianik takutitsisarpoq kommunillu siunissami suliassaannik tamakkiumik takussusiisarluni.

Kommunip siunissami takorluugarujussui iliuusissatut pilersaarummi ersittussaapput ilutigalugulu tigussaamik iliuuseriniakkallu ilisimatitsissutaassalluni. Iliuusissatut pilersaarut tassaavoq Qaasuitsup Kommuniata kommunemut pilersaarutaa nutaaq tamarmiusoq.

Kommunet 1. januar 2009-imi kattussuunnerisa kingga kommunet oqartussaaffeqarnerulerput Namminersorlutilu Oqartussanit suliassanik arlalinnik pingaaruteqartunik tigusaqarlutik. Nunaminertat nunaani ammasunik taaneqartartuniitut taakkununngalu pilersarusiat kommunenit 1. januar 2011-imiit oqartussaaffigineqalissapput.

Taakkua peqquaallutik kommunet pilersarusiornis-saat sakkortunerusunik piumasaqaateqalerput iliuusissatullu pilersaarut una tassaalluni Qaasuitsup Kommunia tamaat eqqarsaatigalugu iliuusissatut pilersarusiaa piujuartitsineq aallaavigalugu siunissamullu ungasissumut isigaluni suliaasoq.

Kommunemut nutaamut pilersaarut tamarmiusoq suli Qaasuitsup Kommuniata naammassinngilaa, taamaattoq sukkanerpaamik taanna suliariinarparput. Kommunemut pilersaarut nutaaq kommuneusimasut arfineq-pingasut kommunemut pilersaarutigisimaa, nunap immikkoortuani, avannaani, ineriantortsinermut pilersaarut aamma pilersaarutip taassuma iliuusissatut pilersaarutai tunuliaqtaralugit suliarineqassaaq. Kommunemut pilersaarut tamanut tusarniutigineqassaaq 2012-imi ukiup affaata siulliup ingerlanerani ukiullu 2012-p naannginnerani akuer-sissutigineqvittussaassalluni.

Iliuusissatut pilersaarutip suliarineqarnerani kommu-nemi innuttaasut assigiinngitsut siunissami takorluu-gaat pillugit apersuisoqarpoq. Apersuinerit taakku iliuusissatut pilersaarutip isikkussaanik tikkuus-sisuupput isumassarsiorfiullillu.

Iliuusissatut pilersaarutip tusarniaassutigineqarnera-ni apersuinerit immikkut quppersaganngorlutik atu-neqarsinnaajumaarpuit.

Nittartagaq www.qaasuitsup.gl-imut alakkaallutit an-nerusumik tamanna atuarsinnaavat. Nittartagaq ta-anna atorlugu oqallissiaq aasinnaavat qaqugukkullu innuttaasunik ataatsimiisitsisoqassanersoq aamma takusinnaallugu.

Ukiuni tulliuttuni unammilligassarpassuaqarpugut ingerlaarnissarpullu pissanganarluinnartuulluni. Iliuusissatut pilersaarut una pissarsiffiulluarumaartoq ne-riuprugut – aqquserngit aqqi, nunap assinga, qimusserluni iparaatarsorneq, qimoriarsaanerit – atorlugit qamutit Qaasuitsullu Kommunia siunissamat qularna-atsumut ingerlanniarumaarpapput.

Iliuusissatut pilersaarut Qaasuit-sup Kommuniata siunissami sak-kussaraa pingaarutilerujussuaq. Taamaattumik neriuuprugut in-nuttaasut, suliffeqarfii, peqatigi-iffiit kattuffiillu oqallinnermi pe-qataajumaartut. Nittartakkamut www.qaasuitsup.gl-imut iserlutit innuttaasut qaqugukkut ataatsi-miisinneqassanersut takukkit illil-lu isummat qanoq tusartissaner-lugu aamma takuuk.

Atuarluarina

Kommunalbestyrelse sinnerlugu

Borgmester Jess Svane

Takorluugaq

Qaasuitsup Kommuniata anguniagalimmik inerisarne-qarnissaa pingaartillugu iliuusissatut pilersaarut una suliarineqarpoq. Takorluukkap nutaap ukiuni aggers-uni suliassanik tikkutissavaatigut aamma "iluatitsi-viusinnaasunik" tikkutissalluta

Takorluugaq:

**Qaasuitsup Kommuniani inuit,
misigisat ineriartornerillu assigi-
inngitsut inissaqartinneqarput.**

Inuunitsinnut tunngaviulluinnar- tut ataqqillugit:

**- Pinngortitarsuaq, pinngortita-
miittut nukiit, kulturi immikku-
ullarissoq – atorlugit inuunermik
nutaamik, ataatsimoorfigisanik
nutaanik, imminut napatissin-
naasumik nutaaliaasumi inerik-
kiartorneq inuillu inerisarneqar-
neri pilersikkiartuaassavagut.**

Nunarsuarmi kommunet annersaanni inissaqartitsisoqarpoq – misigisaqarnissaq, suliaqarsinnaanisaq, inuit ataatsimooqatigittullu, inuttut inuuneq, inuit akornanni inissaqartitsineq pitsasumillu inuuneqarneq aamma inissaqartinneqarluni. Oqariartaat:

Qaasuitsup Kommunia: inuuneq inissaqartinneqarpoq

Qaasuitsup Kommuniani nunarujussuuvoq taannalu inissaqarpoq aamma inuit inissaqartinneqarput.

Takorluugaq Qaasuitsup Kommuniani immikkut ittu-
tut anguniarneqarpoq; naalakkersuinermik suliaqar-
put allat tamarmik suliniutilu taanna siunnerfigaat.
Qaasuitsup Kommuniani suut inuussutissarsiutigine-

qassanersut qanorlu pingaarnersiuisoqassaner-
soq takorluukkami tunngaviulluinnarpoq. Kommu-
nemilu nukiit kommunep inerisarneqarnissaanut
atugassat qanoq ataatsimuulersinnejassanersut
aamma takorluukkap imaralugu.

Takorluugaq sisamanik naleqartitanik aallaaveqar-
poq; taakku Qaasuitsup Kommuniata immikkulla-
rissusaanut ilisarnaataapput. Naleqartitat sisamat
taakku Qaasuitsup Kommuniata siunissami ilisar-
naatigissavai asaneqaatigissallugillu. Kommunemi
suliniutit tamarmik naleqartitanut taakkunanut si-
samaasunut attuumassuseqartassapput.

Qaasuitsup Kommuniani naleqartitat sisamat
tassapput:

_Ataatsimoorneq

_Ilinniarneq

_Assigiinngisitaarneq

_Tikikkuminassuseq

Qaasuitsup Kommuniata ataatsimoorneq kulturik-
kut kinaassusitsinnut ilaasutut isigaa. Ataatsimo-
ornitsigut toqqissisimaneq pigilersarparput akusu-
saaffeqarusutsimillu taanna pilersitsisarpoq.

Siunissami periarfissarpasuit atorluarniarlugit
iliinniarneq immikkut sammineqassaaq.

Kalaallit Nunaata avannaani assigiinngisitaarneq
nukittoqqtigaarput – pinngortitarsuaq immik-
kuullarilluinnartoq, ukiup ingerlanerani pinngor-
titap allanngorarnera, pinngortitap nuking, misi-
gisassat, inuiaqatigit kulturikkut uummaarissut.
Tassapput siunissami pigiuarusutagut aalajangius-
simallutalu piujuartinniagassagut.

Kalaallit Nunaata avannaani inussiarnerneq, ki-
alaarneq ammasuunerlu ileqqutsinniittut atorlugit
tikikkuminassuseq immikkut erseqqissarsinna-
avarput.

Unammilligassat aamma periarfissat

Iliuusissatut pilersaarummi kommunep siunissami inerisarneqarnissaanut apeqqutit pingaarluinnartut sammineqassapput. Iliuusissatut pilersaarummi unammillernarsinnaasut erseqqissarlugit sammine-

qarput taamatuttaaq siunissami inerisarsinnaasagut sammineqassallutik. Taakku ataatsimoortillugit ataani allattorneqarput:

Nukittoqquqtit tullusimaarutigisinnaasagut:

- Pinngortitap nuking – pinngortitaq, qaamaneq, nuna, uumasut.
- Pinngortitami misigisassat pitsaasut.
- Ilanniagaqarnermi avatangiisit.
- Takornariaqarneq ingerlalluartoq
- Kujataaniit avannaanut innuttaasut amerlasuut kulturikkullu assigiinngisitarneq
- Ammasorujussuuneq, kialarneq aamma tikikkum-inassuseq
- Peqatigiiffit, ilaqtariit attaveqaqatigiiffillu il.il. uummaarissumik ataatsimoorussisartut
- Innuttaasut akornanni ammassuuneq, tatigeqatigiinneq il.il. tunngavigalugit ataqtigainnerujussuaq
- Najugaqariaatsit – illoqarfimmiikkaanni nunaqarfimmiikkaannilu inooriaatsinut tamanut pitsaasunik neqerooruteqartarneq
- Inuuniarnissamut tullusimaaruteqarneq nukittuumillu inoorusussuseqarneq
- Kulturikkut kinaasuseq nukittooq

Sanngiiffit takusariaqakkavut:

- Ilaqtariit pissakitorpassuit
- Kommunep aningaasaqarnera ingerlanerluttoq
- Suliffissaaleqinerujussuaq
- Namminersortut ikittuppalaartut
- Innuttaasut ukioqassutsimikkut nikingasut; utoqqaat amerliartortut inuuusuttut ikiliartortut
- Suliffissat amigaataasut
- Qaffasinnerusumik ilinniarfigisinnaasat amigaataasut
- Isertitakittuuneq
- Ilinniagakittuuneq
- Najugaqarfik pingaaruteqanngitsoq
- Kommunemi najugaqarfiiit imminnut ungasis-sorujussuit

Periarfissat inerisarsinnaasagut:

- Imaani uuliasiorneq – sulissinnaasunik ilinniartitse-qqinnej aamma piginnaasanik qaffassaaneq
- Ilanniartitaanerup aningaasaliiffiginissaa, ilinniartut pigiinnarniarlugit suliniuteqarneq, ilinniarnermi avatangiisinkut nutaanik pilersitsineq; matumani sila, kulturi aamma inuiaqatigiit immikkut sammineqarlutik.
- Takornariartitsisarnerup inerisarneqarnissaanut aningaasaliineq aamma imminnut napatissinnaasumik nutaamik aallartiffeqarluni takornariartitsisarneq
- Illoqarfiiit nunaqarfiillu avatangiisiinik pitsangorsaaneq
- Peqatigiiffit najukkamilu inuit suliniuteqarluartut atorluarneqarneruner
- Nunami isorartoorujussuarmi najugaqarfiusuni ataveqaqatigiinneq nutaalialasoq inerisarneqarsin-naavoq

Iliuuseqanngikkutta navianartuusinnaasut:

- Ukiuni quliniit 20-inut tulliuttuni innuttaasut ukioqassutsimikkut nikinganerulersinnaapput; utoqqaat amerliartoratarsinnaapput.
- Naalagaaffimmit eqiterisoqarsinnaavoq
- Inerisaanissaq tunngaviusumik aningaasasaaleqissunneqalissaq
- Aatsitassarsiornermi suliffit tikisitaannavinnitigooqqarneqarsinnaapput
- Kommunemii nunap immikkoortuinut allanut nussortoqalersinnaavoq

Siunissaq pillugu sinnattut 100-t

Qaasuitsup Kommuniani innuttaasut 100-t siunissami sinnattui eqqarsaataallu pillugit 2010-imi upernassakkut aasakkullu apersorneqarput.

Taakku akissutaat aallaavigalugit naalakkersuinermerik suliaqartut oqallitsinneqarput 2010-imilu iliuusissatut pilersaarusrornermi akissutit immikkut sammineqarput sammisassanillu toqqartuinermi ilaatinneqarlutik.

Quppersagaaraq "Siunissaq pillugu sinnattut 100-t" oqallisassiaavoq 2010-imilu iliuusissatut pilersaarutip saqqummersinneqarnerani aamma saqqummersinneqartussaalluni. Misissuinermi paasisat:

Qaasuitsup Kommuniani pitsaasumik inuuneqarneq:

Pinngortitaq – qaamaneq aamma ukiup qanoq ilinerani pinngortitap allanngorarfii – innuttaasut 100-t inuuneranni pingarnerpaatut naleqartinneqarput. Taamaattumik amerlasuut isumaqarput avatangiisitsinnik paarsinerusariaqartugut.

Innuttaasut amerlasuut nukittuumik ilaqtariittutut misigisarneq, ulapaarnannginnerusumik inuuneqarneq, kalaallit kulturiannut qanilaarneq kalaalimernigillu Kalaallit Nunaata kitaata avannaani pitsaasumik inuuneqarnermut pingaaruteqartorujussuusut.

Kommunemi eqimattat immikkut pingaaruteqartut

Innuttaasut meeqqat inuusuttullu inuiaqatigiinnit immikkut sammineqarnersarialittut erseqqissaassutigisarpaat. Inuusuttut pitsaasunik iliinniarnissaminut periarfissaqartinneqartariaqarput, inuiaqatigiit taakkununngalu periarfissat pillugit amerlanerusunik paasissutissanik tuniorarneqartariaqarput. Meeqqat sumiginnaakkat ikiorserneqartariaqarput.

Taakku saniatigut innuttaasut arlaqartut utoqqaat, inuuniarnermikkut ilungersortut innarluutillillu eqqavaat.

Kommunemut navianartut unammilligassallu

Qaasuitsup Kommunianut navianartut unammilligassallu pillugit innuttaasut aperineqaramik assiginngit-

sorujussuarnik akissuteqarput. Suliffissaaleqined, silaannaap allanngoriartornera, kommunep aaqqisuussaanera sanngiitsoq, imigassamik ajornartorsiuteqarneq, ilinniarfissanik amigaateqarneq uuliamik ajutoornerit; tassaapput akissutit ilamininngui.

Iilloqarfit akimorlugit ataatsimoorneq

Iilloqarfit nunaqarfiillu akimorlugit pitsaanerusumik suleqatigiissinnaasugut innuttaasut siunnersuuteqarput, taamaaliornikkummi kommunemi unammiller-toqarani ataatsimoorneq sakkortusarneqarsinnaassamat.

Isiginnaarut kommunellu nittartagaa atorlugu ataatsimoorussamik tunngavilerneqarsinnaavugut.

Kommune tamarmiusoq ataatsimoorussamik timer-sornikkut aaqqiissuussiffigineqassaaq.

Innuttaasut ataatsimoorussami peqataatinneqartutut misigisimatillugit sulisoqassaaq suliffiillu ilusilersoneqassallutik.

Innultaasut amerlasuut oqarput kommunemi susoqarnersoq paasissutissat amerlanerusut tunniusunneqartariaqartut.

Kommunep suna ilisarnaatigissavaa asaneqatigissallugulu

Kalaallit Nunaata avannaani kommunep; qimmit qimussimik unammisarnerit, tikikkuminannuseq, ataatsimoorneq pinngortitaq aamma illoqarfiit minguitsut, nukittuumik uummaarissumillu kulturikket kinaassuseqarneq, inuiaqatigiit nutaaliaasut pinngortitaq akaarilluinnarlugu inuusut, pinngortitaq allangorneqanngitsq, kangerluk ilulissat iigartarfiat, inissarujussuaq allarpassuillu ilisarnaatigissagai innuttaasut kissaatigaat.

Kommunep siunissaata ilisarnaataa

Qaasuitsup Kommuniata siunissami ilisarnaatissa-anik innuttaasut aperineqarput. 2010-imi iliuusissatut pilersaarutip saqqaani aamma quppersagaaqqami "Siunissaq pillugu sinnattut 100-t"-mi arlallit akissutat takuneqarsinnaapput.

STRATEGI 2010

100 drømme om fremtiden

Takorluukkamiit iliuuseqarnermut

Qaasuitsup Kommuniata takorluugaq iliuuseqarfigerusuppa 2010-imilu iliuusissatut pilersaarummi pi-viusunngortikkusullugu. Suliaqarfitt qulit aalajanger-simasumik pingaarnersiuulluni iliuuseqarfinginerisigut kommune piviusunngortitserusuppoq.

Inuutissarsiutinik inerisaaneq

Inuutissarsiutinik inerisaaneq tamanit pingaarnersaavoq. Aatsitassarsiornerup iluani tassungalu attuumassuteqarsinnaasut suliffeqarfitt iluini inerisaasoqassaaq, aalisarnerup iluani pisuussutit uumassusillit siammasinnerusumik atorluarnerisigut inerisaasoqassaaq. Takornariartitsisarneq suli inerisarneqaqqissaaq kommunellu iluani siammasinnerulersinneqassalluni. Najugaqvavissut unammilernartunik nutaanik suliaqarsinnaalersinniarlugit ilinniartitseqqiisarneq pingaartillugu aallartinneqasaq.

Ilinniartitaaq

Iliuusissatut pilersaarut ukiuni arlalinni atuuttussaavoq. Taamaattumik meeqqat inuusuttullu ilinniartineqarnissaat pingaernerpaat ilaattut iliuuseqarfingeqassaaq. Ilinniartitsinerli meeqqanut inuusuttunullu kisimi atuutissanngilaq. Sulisinnaasut ilinniartitse-qqinneqartarnissaat piginnaasaasalu pitsangorsarnissaat aamma pingaaruteqartorujussuuvoq.

Najugaqariaaseq aamma inissiat pitsasut

Qaasuitsup Kommunia najugaqarfijuminartoorusuppoq. Najugaqarnermut politikki atuuttoq inuutissarsiutit inerisarneqarnissaannut ilinniartitaanerullu inerisarneqarnissaanut tunngaviussaaq. Illoqarfifugt nunaqarfifigullu assigiinngitsorujussuupput assigiinn-gissitaarnerlu taanna kommunep iluani inerisaanermi atorluarneqassaaq. Taamaattumik illoqarfitt siunissami inerisarneqarnissaat pillugu isummertoqartari-aqarpooq.

Kulturi aamma kinaassuseq

Peqatigiiffearneq aamma kulturikkut inuuneq atatsimuldersitsarput kinaassuseqalersitsisarltillu. Ukiunut tulliuttunut pilersaarusrnermi kulturi tapersorlugu periarfissarpassuit immikkut sammin-neqassapput.

Toqqissisimaneq aamma pitsasumik inuune-qarneq

Ilinniarnermi inerisaanermilu toqqissisimaneq tunngaviulluinnartarpooq. Qaasuitsup Kommuniata inuuniarnermikkut ilungersunarsiorut immikkut sammivai kommunemilu meeqqat tamarmik toqqissisimanartumik meeraanissaat anguniarlugu killissanik toqqissisimanertunik pilersitsinissani suliniuteqarfiga.

Peqqissuuneq aamma pinaveersaartitsineq

Kommunep inerisarneqarnissaani peqqissuuneq pinaveersaartitsinerlu pingaaruteqarluiinnartut ilagaat. Ukiuni makkunani pinaveersaartitsinitsigut kingusinnerusukkut aaqqiiniarnissaraluarput pisinnaajunnaarsissinnaavarput.

Angallanneq

Pitsaasumik eqaatsumillu angallannermi aqqutit tunngaviulluinnartarput inuiaqatigil inerisarneqarneran-nut.

Silaannaq, avatangiisit aamma pinngortitaq

Imminut napatisinnaasumik silaannaallu allanngori-artera avatangiisitsinnut pinngortitamullu pingarutai kommunemit immikkut sammineqarnerulerput. Nuna ammasoq nutaamik pilersaarusrorfigissallugu kommunep suliassaraa. Kommune tamarmiusoq tamakkiumik pilesaarusrorfigissallugu siullerpaaamik periarfissinnejartussanngorpugut.

Kulturikkut kingornussat aamma piujuartitsineq

Ataatsimoorussamik kulturikkut kingornussatta kikkuunersugut suminngaaneernersugullu aamma oqaluttuarisarpaa. Kingulissatsinnut tullernut taanna kingornussassanngortissavarput.

Qarasaasiaqarneq, kikkut tamat oqartus-saaqataanerat aamma oqaloqatigiinneq

Nunarsuarmi kommunenet annersaatut kommu-ne immikkut illuinnartunik unammilligassarpassu-aqarpooq. Ammasuuneq, teknikkikkut nutaalianik atuineq aamma oqaloqatigiinneq atorlugit kom-mune uummaarissuunissaminik qulakkeerinnituus-saaq, taamaaliornikkummi innuttaasut kikkut tamat oqartussaaqataanerannut ilaasutut misigisimatinne-qartussaassapput.

Inuutissarsiutinik inerisaaneq

Kalaallit Nunaata kitaata avannaani tunngaviusumik inuutissarsiut nutaaq ukiuni makkunani inerisaaneqalerutpoq. Qeqertarsuup avannaani uuli-aqarsoralugu qillerilluni aasaq manna misissuinerit takutippaat aatsitassarsiorterup iluani periarfissat nutaarluinnaat Qaasuitsup Kommuniani inuutissarsiutit inerisarneqarnissaannut pingaaruteqartorujussu-angortussanngortut.

Qaasuitsup Kommunia kommuuniuvor pisoorsu-unngitsoq. Avannaani kommune Kalaallit Nunaanni kommunenut allanut naleqqiulluni inuaqatigilinnit aningaasalersuilluni inerisaanikkut sutigut tamatigut kinguussaaqqavoq; angallannikkut, suliffeqarfitsigut assigisaatigullu.

Ukiup ingerlanerani suliffissat nikerartorujuusneri aamma suliffissaaleqinerujussuup kommunep aningaasaqarniarnera navianartorsiortittorujussuava amigartoorteqartittarlugulu. Taamaattumik pingaaruteqarluinnarpooq inuutissarsiutit akilersinaasunngortillugit ukiuni tullerni inerisarneqarnissaat taamaaliornikkumi aningaasarsiorneq illuatungaanut saatinneqarsinnaalerniassammatt.

Qaasuitsup Kommuniani uuliaqarsoralugu gasse-qarsoralugulu aamma aatsitassanik allanik pe-qarsoralugu misissuinerit neriuulluarfigineqartorujussuupput. Uummannap eqqaani Maamorilimi aatsitassanik piaaviup, Inngilip qernertup, ammaqqineqarnerata Qeqertarsuullu kitaani uuliaqarsoralugu qillerinerit inuutissarsiutit pitsasumik inerisarneqarsinnaalerniassat neriuartoqartippaat.

Aatsitassarsiorterami siunissami periarfissat atorluas-sagutsigik piginnaaneqarluartunik ilinniarsimasunik piaavinni uuliasiorfinni taakkunungaluuunniit attuumassuteqartuni sulisoqarsinnaanissaq unammilligas-sat ilagilliunnassavaat.

Ilinniartitaaneq, piginnaasanik pitsangorsaaneq ilinniartitsinerlu malunnaateqarluartumik aningaasa-liffigineqartariaqarput, taamaaliornikkummi najuk-kani ataasiakkaani inerisaaneq iluaqtigissavarput – siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu eqqarsatagalugit.

Qaasuitsup Kommunia matumani pingaaruteqarluinnartumik suliassaqarpooq; suliffeqarfuit pisari-aqartitaannik najugaqarfigisami inuutissarsiortu-nit paasissutissanik ingerlatitseqqii-sarnissaminik isumasioqatigiluttusanik aallartitsisarnissaminik, ilinniartitseqqii-sarnissaminik assigisaannillu suliaqar-nissaminik.

Kommunemi inuutissarsiut pingarnerpaaq – aalis-arneq kiisalu aalisakkeriveqarneq – aningaasatigut avatangiisitigullu imminut napatisinnaalluni inuut-sarsiutaassaaq. Pisuussutsit uumassusillit atorne-qarnissaannik piumasagaqait suli inerisarneqartarpuit

inuutissarsiullu massakkorpiaq nutarterneqarpoq eqaallisarneqarlunilu.

Inerisaanermi angallatit nutarterneqarput eqaanne-rusumik suliffiusinnaasunngorsarneqarlutik angine-rulersinneqarlutillu. Ileqqusumik umiatsiaaqqanit aalisarneq tamatumaniit ilungersunartorsiortinnejqarpoq.

Pisuussutsit uumassusillit atorluarneqarnerunissaat pikkoriffinginerusariaqarparput tunisassiallu nutaat suliarineqartarneri inerisaaffigeqqinnerisigut taman-na pisinnaavoq. Tunisassiagut – qalerlik, raja il.il. – nunarsuarmi pitsaanerpaatut ilisimaneqalereerput. Amerlaneruseunik nutaanillu tunisassiornissarpuit eqqarsaatigilertariaqarparput.

Takornariartitsineq inuutissarsiutinut Kalaallit Nuna-ata avannaata kitaani ineriaritinnejqarsinnaalluartunut ilaavoq. Qeqertarsuup eqqaani ukiuni arlaqalersuni tutsuiginarluinnartumik misilittagaqtoqalereerput takornariartitsisarnerlu inuutissarsiutigineqalereer-luni.

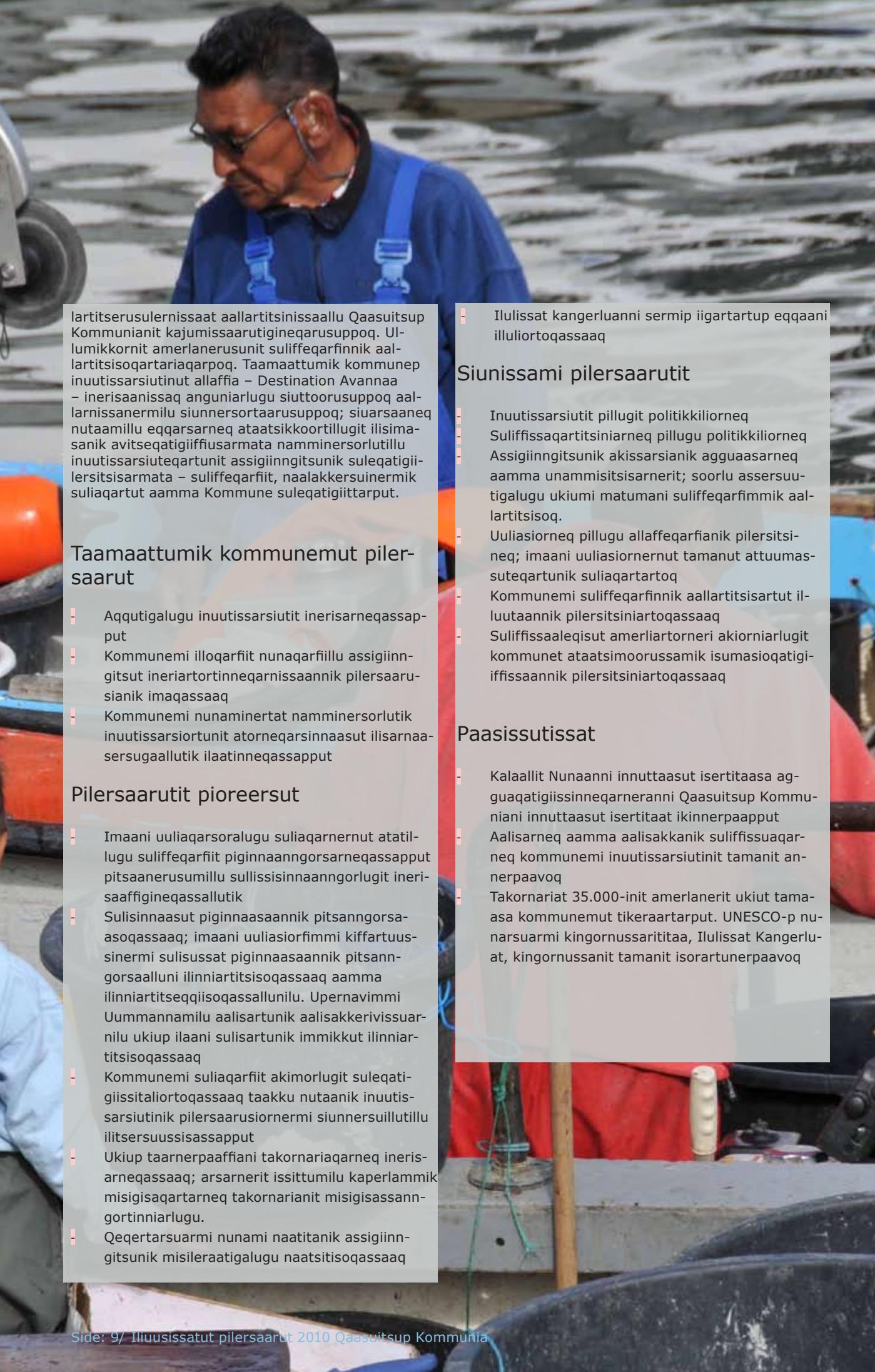
Silaannaap allangoriartornera tunngavigalugu ator-luaasinnaanermut takornariartitsarneq assersuu-taalluarsinnaavoq taassumami malitsigisaanik inuut-tissarsiutit nutaat pilersiortorneqarsinnaalluarmata.

Sermersuup erngullu tunisassia-rineqarneri eqqarsaatigalugit tu-nisassiat nutaat pilersinneqarsin-naanerinut assersuutaalluarpuit taakkumi inuutissarsiutinik inerisaanermik tutsuiginarluinnartumik pilersitsinerup takussutiss-artarai.

Nunarsuaq tamakkerlugu silap kissatikkiartornera taassumalu ukiuni kingullerni tallimani sammine-qaleriartornerata kingunerisaanik Kalaallit Nunaata kitaata avannaai ilisarineqaleriartortippaa tamatuma kingunerisaanik takornariassat nutaat tikeraartalerput kommunemullu isertitaqaataasarlutik.

Takornariartitsineq siunissami inerisarneqassappat tikeraat ukioq naallugu tikeraartigisarsinnaanissaat unammilligassat ilagissavaat aamma tikeraat avan-narpasinnerusunut takornariartillugit takornarniar-tittarnissaat unammillernartuussalluni. Avannaani illoqarfivut nunaqarfivullu takornariat misigisaqr-tittarnissaanik misiliisinnaapput; takornarissammi pisoorsuit "Kalaallit Nunaannik piviusumik allangor-neqanngitsumillu" takunissaat periarfissaalersinne-qarsinnaavoq.

Innuttaasut namminneq suliffeqarfiusmennik al-

Iartitserusulernissaat aallartitsinissaallu Qaasuitsup Kommunianit kajumissaarutigineqararusuppoq. Ulumikkornit amerlanerusunit suliffeqarfinnik aal-lartitsisoqartariaqarpoq. Taamaattumik kommunep inuutissarsiutinut allaffia – Destination Avanna – inerisaanissaq anguniarlugu siuttoorusuppoq aal-larnissanermilu siunnersortaarusuppoq; siuarsaneq nutaamillu eqqarsarneq ataatskkoortillugit ilisimanik avitseqatigiiffiusarmata namminersorlutilu inuutissarsiuteqartunit assigiingngitsunik suleqatigii-lersitsisarmata – suliffeqarfuit, naalakkersuinermerk suliaqartut aamma Kommune suleqatigittarput.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Aqqutigalugu inuutissarsiutit inerisarneqassapput
- Kommunemi illoqarfuit nunaqarfiallu assigiinn-gitsut ineriertortinnejarnissaannik pilersaaru-sianik imaqassaaq
- Kommunemi nunaminertat namminersorlutilu inuutissarsiortunit atorneqarsinnaasut ilisarnaas-sersugaallutik ilaatinneqassapput

Pilersaarutit piovereersut

- Imaani uuliaqarsoralugu suliaqarnernut atatil-lugu suliffeqarfuit piginnaangngorsarneqassapput pitsaunerusumillu sullisisinnaanngorlugit inerisaaffigineqassallutik
- Sulisinnaasut piginnaasaannik pitsangngorsa-asoqassaaq; imaan uuliasiorfimmi kiffartuus-sinermi sulisussat piginnaasaannik pitsangngorsaalluni ilinniartitsisoqassaaq aamma ilinniartitseqqiisoqassallunilu. Upernavimmi Uummannamilu aalisartunik aalisakkerivissuar-nilu ukiup ilaani sulisartunik immikkut ilinniartitsisoqassaaq
- Kommunemi suliaqarfuit akimorlugit suleqati-giissitaliorqassaaq taakku nutaanik inuutis-sarsiutinik pilersaarusiornermi siunnersuillutillu ilitsersuussisassapput
- Ukiup taarnerpaaffiani takornariaqarneq ineris-arneqassaaq; arsarnerit issittumilu kaperlammik misigisaqartarneq takornarianit misigisassann-gortinniarlugu.
- Qeqertarsuarmi nunami naatitanik assigiinn-gitsunik misileraatigalugu naatsitisoqassaaq

Ilulissat kangerluanni sermip iigartartup eqqaani illiortoqassaaq

Siunissami pilersaarutit

- Inuutissarsiutit pillugit politikkiliorneq Suliffissaqartitsiniarneq pillugu politikkiliorneq Assigiinngitsunik akissarsianik agguasarneq aamma unammisitsisarnerit; soorlu assersuu-tigalugu ukiumi matumanik suliffeqarfimmik aal-lartitsisoq.
- Uuliasiorneq pillugu allaffeqarfianik pilersitsi-neq; imaan uuliasiornernut tamanut attuumas-suteqartunik suliaqartartoq
- Kommunemi suliffeqarfinnik aallartitsisartut il-luutaannik pilersitsiniartoqassaaq
- Suliffissaaleqisut amerliartorneri akiorniarlugit kommunet ataatsimoorussamik isumasioqatigi-iffissaannik pilersitsiniartoqassaaq

Paasissutissat

- Kalaallit Nunaanni innuttaasut isertitaasa ag-guaqatigiissinneqarneranni Qaasuitsup Kommuni-ni innuttaasut isertitaat ikinnerpaapput
- Aalisarneq aamma aalisakkanik suliffissuaqar-neq kommunemi inuutissarsiutinit tamanit an-nerpaavoq
- Takornariat 35.000-init amerlanerit ukiut tama-asa kommunemut tikeraartarput. UNESCO-p nu-narsuarmi kingornussarititaa, Ilulissat Kangerlu-at, kingornussanit tamanit isorartunerpaavoq

Ilinniartitaaneq

Qaasuitsup Kommuniani ilinniarneq ilinniartitaanerlu inuiaqtigii inerisarneqarneranni pingaarutilittut isigaarput. Meeqcat inuuusuttullu ilinniartitaaneratigut ilinniartitaaneratigullu pisariaqartitaannik sakkus- sanik, piginnaasaannik siunissamilu unammillernar- tuusinnaasunik qaangiiniarnissaannut sakkussanik tunniussisinnavaugut.

Qaasuitsup Kommuniata taamaattumik ilinniarneq inillu ilinniartitaanermi atorneqartussat pingaartittor- ujussuuvai. Meerartatta ilinniarsinnaalersinniarlugit piareersarneqarnissaat nunarsuarmilu meeqlanut al- lanut naleqqussuussinnaalernissaat kissaatigaarput.

Peqatigiilluta siunissami atuarfiup inerisarneqarnis- saanik tamanna piumasaqaatitaqarpoq; taamaalliluni inuttut tunngavigisat inissineqarsinnaaniassam- mata. Ajornartorsiutit siusissukkut iliuuseqarfingisari- aqarpavut alliaartunnginniassammata. Ikiqatigiilluta ataatsimoorussillatalu suliassaq kivittariaqarpaput; taamaaliornitsigut meerartavut inuuusuttortavullu toqissisimasumik pitsaasunillu killilnik pilersitsivi- giniassagatsigik.

Inuuusuttut amerlanerit ilinniakkaminnik siunissami naammassinnittarnissaat pingaaruoteqarpoq ullumik- kornillu qaffasinnerusunik ilinniagaqarnissaat aamma pingaaruoteqarlni. Kommunemi ilinniartitsisut pigin- naaneqarluartut sulilernissaat kajungernartunngor- tinniarlugu immikkut iliuuseqartariaqarpugut.

Qaasuitsup Kommuniata ilinniartitaaneq atuarfiillu nutaamik inerisarneqarnissaat anguniarlugu iliu- useqarnissaq peqataaffigerusuppa, taamaaliornik- kummi inuuusuttut ilinniarnissaminni aallussiinnarni- assammata.

Inuuusuttut ilinniartitaanerini timersornikkut soqutigisat siunissami immaqa ataqatigiissaarneqarsinna- aruttortut? Ilinniarfiit assiginngitsut init pisariaqartitaat – ilinniartut inaat assigisaallu – piaarnerpaamik pilersinneqartariaqarpuput.

Qaasuitsup Kommuniata taama- attumik ilinniarneq inillu ilinniartitaanermi atorneqartussat pingaartitorujussuuvai. Meerartatta ilinniarsinnaalersinniarlugit piareersarneqarnissaat nunarsuarmilu meeqlanut allanut naleqqussuussinnaalernissaat kissaatigaarput.

Qaasuitsup Kommuniani paasinnerusussuseq, sapiis- susseq nutaanilu ilikkarusussuseq – qanorluunniit ukioqaraluaraanni – pingaartippaa.

Suliffissarsiuusseriaatsip inerisarneqarnerani ilin- niaqqitisisarneq pisariaqarpoq. Assersuutigalugu inuppassuaqarpoq atuarniarnermikkut ajornartorsi- uteqartunik atuarniarnermikkut ajornartorsiuteqartut nalunaarsorneqarnissaat qanorlu ajornartorsiutaati- gineri paasiniartariaqarpaput.

Pikkorissartsisarnerit ilinniartitaanerillu suliffeqar- finnut attuumassuteqartut siunissami nukitorsar- neqartariaqarpuput. Piginnaasanik pitsangorsaanerit, misiliiluni sulisinneqarnerit sungiusaqqinneqartarne- rillu tassaapput suliaqarnitsinni suliassatta ilaat.

Inuutissarsiuteqalerniarlni ilinniartitaanerit ineris- arneqarnissaat Piareersarfiit aqqutigalugit immikkut iliuuseqarfingeqassaaq. Ilinniaqqiffissat pikkoris- sarfissallu pitsaasut kikkunnit tamanit kommunemi inuutissarsiornikkut suliffeqarnikkullu siunissami unammillernarsinnaasunik piginnaasaminnik pitsann- gorsaaffigerusutaat neqeroorutigerusuppavut.

Utoqqasaangngortut pissutsinik amerlasuunik ilisi- masaqartorujussuupput, taakku ullumikkut atorne- garneq ajorput imaluunniit kinguaariinnut tullernut ingerlateeqqinnejqarneq ajorlutik. Qaasuitsup Kommuniata ilisimasanik suliarisartakkanillu ukioqatigiikkua- taat akimorlugit paarlaasseqatigiittoqarsinnaaneranik kajungissarusuppoq, taamaalliluni inuuusuttut utoqqa- saanit ilinniarsinnaaniassammata paarlattuanillu utoqqasaat inuuusuttunit ilinniarsinnaaniassammata.

Meeqcat inuuusuttullu utoqqasaanik ilinniartitsill- artarput; teknologi nutaalialasoq atorlugu sms-is- sinik internetsimik qarasaasialerinermillu qanoq atuisoqartarnersoq ilinniartitsisaramik. Peqatigiilluta ataatsimoqatigiittarneq nukitorsarsinnaavarput ukioqatigiikkuaallu akimorlugit kulturikkut kinaas- suserput nukitorsarsinnaallutig.

Qaasuitsup Kommuniata teknologi nutaalialasoq ilinniartitaanerup inerisarneqarnerani pingaartilluin- narlugu ilaatikkusuppa. Unammilligassat naammat- tuugassagut ilaasa aaqqiiffiginiarneranni teknologi atornerusariaqarpuput.

Teknologip nutaalisaasup ilisimanerulernerata sani- tigut oqaatitigut piginnaasat Kalaallit Nunaata kitaata avannaani siunissami pingaaruoteqartorujussuussap- put. Nunani tamalaani tuluttut oqaluffiusuni inuuus- tortagut ilinniarnissaannik oqaatsinillu pikkorissarnis- saannik neqerooruteqartariaqarpugut.

Qaasuitsup Kommuniata ilinniarfeqarfiit massakkut atuuttut amerlisarneqarnissaat nukitorsarneqar- nissaallu nukitorsarfusuppa. Iluatsillugu ilinniartitaanerup iluani sila, inuiaqtigii, kulturi aamma oqaatsit itinerusumik sammineqarlutik kommunemit ilinniarfigineqarsinnaanissaat sulissutigerusuppa.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Ilinniarfefqarfiit massakkut atuuttut pitsaane-rusunik initaqartinneqarnissaat nutaanillu killis-saannik pilersitsinissaq sulissutigissavaa
- Inuuusuttut ilinniarnerminni inissiassaat ilinni-artullu inissaat pitsaasut qulakkiissavai

Pileraarutit piovereersut

- Perorsaaneq pillugu ilisimaanik katersuiffik nutaaq
- Ilulissat Kangerluani illuliornissaq silaannaap al-lanngoriartorneranik Kangerlullu pillugu immikkut paasissutissiisartussamik ilinniartitsisartus-samillu
- Piareersarfik – inuuusuttut meeqqat atuarfiannit misilitsissutaasumik ilinniagaqarsimannngitsut piginnaasaasa pitsangorsarneqarneri
- Imaani uuliasiortut kiffartuunneqarnerinut ilinniarfik Aasianniittooq
- Aasianni ilinniartunut inissiat nutaat
- Aasianni ilinniartitseqqilluni tuluttut ilinniartitsi-nissamik pileraarut
- Upernavimmi Uummannamilu aalisartut aalisak-kerivimmilu sulisut ukiup ilaani suliffissaaruttar-tut piginnaasaasa inerisarneqarneri ilinniarte-qqinnejnarnerilu

Siunissami pileraarutit

- Atuarniarnermikkut ajornartorsiortartut naluna-arsorneqarneri taakkununngalu neqeroorutinik inerisaaneq
- Nunat tamat højskoliannik pilersitsineq kalaallit kulturiannik inuillu kulturiannik immikkut sam-misaqartumik
- Sila/kulturi/ inuiaqatigiilerineq pillugu immikkut ilisimatusarfimmik pilersitsineq
- Kalaallit oqaasiinik inerisaaneq
- Inuuusuttut nunani allani oqaatsinik ilinniarsinna-anerannik pileraarutip inerisarneqarnissaa
- Qaasuitsup Kommuniani ilinniarnertuunngorni-arfimmik nutaamik pilersitsinissaq

- Atuartitsinermi kulturip atuartitsissutigineqaler-nera
- Nunaqarfinni atuartitaanermi ungasissumiit atu-artsisarneq

Paasissutissat

- Qaasuitsup Kommunia Kalaallit Nunaanni kisiar-taalluni aalisartunut piniartunullu Uummannami atuarfeqarpoq. Uummannami aalisartussanik piniartussanillu ilinniarfik ukiut affakkaalrugit ilinniartunik 15-inik tigusisarpoq taakkulu aali-sarneq piniarnerlu inuutissarsiutigerniarlugu ukiuni marlunni ilinniartinneqartarpuit.
- Qaasuitsup Kommuniani najugaqarfilt 40-t atu-afeqarput.
- Kisitsisinngorlugu nunaqarfimmiut meerartaat illoqarfimmiut meerartaannit ilinniarnikkut pi-ginnaasaat appasinnerusarput

Najugaqariaaseq aamma ineqarneq

Qaasuitsup Kommuniani illoqarfii nunaqarfii illu oqimaaqatigiitumik pilersaarusriffigineqarnis-saat nutaamillu eqqarsarluni inerisarneqarnissaat suli qulakkeerniarneqarpooq. Illoqarfii nunaqarfii illu inerisarneqarnissaanni periarfissat piginnaasallu atorneqanngitsorpassuit pikkorfigiartorpavut takusinnaaleriartorlugillu.

Illoqarfii nunaqarfii unniit ataasiakkaat immikk-ullarissuseqarput aamma immikkorluunnaq ittumik ilisarnaateqarlutik taakkulu assigiinngiaarneri siunis-sami inerisarneqassapput piujuartinneqassallutillu.

Qaasuitsup Kommuniani illoqarfii nunaqarfii tamarmik taamaattumik immikkut ittumik nukitoqqutik, ilisarnaatitik ataannarnissaminnullu tunngavitsik sulissutigissavaat. Maani sunariaruna pikkoriffigippit? Siunissami taanna qanoriliorluta inerartor-sallugu iliuuseqassaagut?

Najugaqarfii ataasiakkaat inerisarneqarnissaannik nalunaarsuinerup kingunerisaanik kommunalbes-tyrelse siunissami inuutissasiut inerisarneqarnis-saannik, ilinniartitaanerit inerisarneqarnissaannik, kulturikkullu neqerooruteasinnasaunik nutaanik assigiinngitsunillu il.il. pingarnersiunissaminut sakussaqalissaq.

Qaasuitsup Kommunia naju-gaqarfigiuminarusuppoq ta-amaattumillu pitsaasunik ka-jungernartunillu inissianik neqerooruteqarsinnaanini ping-aartitorujussuullugu imaluunniit kommunemi najugaqarusuttunut sanaartorfissanik peqaruskulluni.

Qaasuitsup Kommuniata innuttaasut ilaatikkusuppar Kommunemi illoqarfii nunaqarfii assigiinngissi-taartuunerinik suliaqarneq qulakkeerusullugu.

Qaasuitsup Kommunia majoruminartoorusuppoq taamaattumillu pitsaasunik kajungernartunillu inissianik neqerooruteqarsinnaanini pingartitorujus-suullugu imaluunniit kommunemi najugaqarusuttunut sanaartorfissanik peqaruskulluni.

Nammeneq illorisamik sanaartornissaq inerisarniarlu-gu kajungernartunngorsarneqassaaq. Inissaaleqinerli akiorniarlugu Kommunep inuttut atukkut aallaavi-galugit inissialiorneq inerisarusuppa pissakin-nerusullu akitinnerusunik inissiani najugaqalersin-eqarsinnaaneri neqeroorutigineqartalerniassammat sulissuteqarusulluni.

Inissiat tamrmiusut pitsaassusaannik qaffassaa-nissaq unammillernartorujussuuvoq kommunellu inissiaataasa amerlasuut tamanna pisariaqartippaat. Kommunep illoqarfii nunaqarfii illu inissiaqarpooq najugaqarfifissallugit tullutinngivissunik.

Taakku qanoq amerlatiginersut paasiniarlugu nalunaarsuariaqarpugut ajornartorsiillu iliuuseqar-fugalugu. Ilaqtarit inini ajorluinnartun inoqutigi-ikkaajullutik najugaqatigiittarnerisa kingunerisaanik pissakillorneq, imigassamik atornerluineq sakiallun-nerlu nappaatigineqalersarput.

Ilinniarneq ilinniartitaanerlu kommunemit pingartin-neqarluinnartuupput taamaattumik inuusuttu ilinniarnerminni inissiai – ilinniartut inaat – immikkut iliuinnartumik malunnaavigineqarput. Ilinniartut inaat pitsaasut inuusuttorpassuarnut ukiut tamaasa kom-munep suliffeqarfutaanni ilinniartutigisuni ilaanni ilinniartoorusuttartunut atugassat malunnaateqar-luinnartumik amigaatigivagut.

Inissiat ukiuni makkunani qanoq ittuussanerinik piumasaqaatit sakkortusigaluttuinnarput. Inuiaqati-giit inerisarneqarput, inooriaaserput allanggoriartorpoq pisariaqartitat nutaat inooriaatsillu erseqqin-nerusumik atugaaleraluttuinnarput. Assersuutissat arlaqarput; kisimiillutik inissiamai najugaqarussuttt arlallit, utoqqaat sivisunerusumik angerlarsimaf-fimminni najugaqarussuttt, aappariit avissimasut aappakuminnik meeraqarflit aapparilikkaminnillu meerartaaqqissimasut arlallit il.il.

Inissiat amerlanerit assigiinngiaartut siunissami neqeroorutigisinnanerit pikkoriffingerusariaqarpar-put – inissiat angissusaat, piginnittooriaatsit tikik-kuminartuuneq eqqarsaatigalugit. Assigiaartunik kipparissuinnarnik sanaartorneq atorunnaartariaqar-parput assigiinngiaassuserlu pilersillugu.

Pitsaassuseq siunissami aningaasaliiffigissallugu sapilisertariaqarpugut. Nutaanik sanaartornermi aaqqissiuusseqqinnernilu imminut akilersinnaasunik suliaqtarnissaq eqqarsaatigerusariaqarparput taamaallillatalu inissiatigut siunissami pitsaassuse-qarnissaat qulakkeerlugu. Inissiat nukinnik atuineri Kommunemi nukinnik atuinernut tamarmiusunut malunnaateqarluinnartuusarpoq. Nammeneq iliuuse-qarnikkut aningaasatigut iluanaartoqarsinnaalluar-poq.

Kalaallit Nunaanni nunamik piginnittoqarneq ajornera immikkullarissuuvoq. Tamatumami illoqarfitsinni nunaqarfitsinnilu illut isikkuinik ilusilersuinissaq ilisarnaasersuinissarlu immikkullarissumik atu-gassaqartippaa. Assersuutigalugu illoqarfimmi illut akornisigut akornuteqarani pisuttoqarsinnaasarpooq. Tamanna immikkut iliuinnartumik ilisarnaataaavoq illulioriaaserlu taanna piujuartariaqarpooq illoqarfitta

nunaqarfittalu siunissami ilusilersornerani. Qimmit, umiatsiat qalipaatigissaartorpassuillu aamma inis-saqartinneqartariaqarput.

Inissiaatitta ilusilersornerisa pitsaassusaat avatangiisinillu killilersuineq eqqartorneqartariaqarpoq pingaartinnerusariaqarlunilu. Illu avatangiisiminut qanoq sunniisarpa? Immikkuullarissuseq pigeriigarput eqqaamasariaqarparput aammalu illut sanaar-tukkallu avatangiisaasa pitsaassuseqarluarnissaat anguniarlugu.

Kalaallit sanaartortariaasiat ileqqilu nutaanik nutaalialasunillu sanaartornermi ataaqqineqartariaqarputtaaq. Nutaanngitsut nutaallu oqimaaqatigiis-in-neqartariaqarput.

Illut ataasikkaat inissiap kajungernartuuneranuit maluunniit kajungernartuunnginneranut kisimi pin-gaaruteqassanngilaq. Inissiap avatangiisai anneru-sumik minnerusumilluunniit pingaaruteqartarpuit. Assersuitgalugu inissiap eqqaani pinnguartarfegar-pa? Isikkivia kajungernaquaava? Pisiniarfimmut qaninnermut ungasippa? Illup iluani iluaqusersu-utit silamillu aneerasaartarfifiit ima pitsaatigippat eqqaamiorisat naapisimaartarnissaannut isikkivim-millu takorannersumik isiginnaaqatiginissaannut?

Qaasuitsup Kommuniata illut silataanniittussatut siunissami kissaatigisat kajungernartuunngortinnis-saat anguniassallugu suleqataarusuppoq; innutautus ilaatinneratigut asiariartarfinnillu pilersitsinissamik suliaqarnermi.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Kommunemi illoqarfifiit nunaqarfifillu inerisarne-qarnissaannik pilersaarummik ilaqaasaaq
- Inissiat assigiinngiiaernerusut sanaartorneqar-nissaat qulakkiissavaa
- Avatangiisinit pitsaasunik piujuartitsinerlu aal-laavigalugu sanaartornermi siuarsaaqataassaaq
- Ilinniartut inissiaannik siunissami qulakkeerin-nittuussaaq
- Qaasuitsup Kommuniani asiariartarfifiit pilersa-rusiorfigineqarnerinik imaqassaaq
- Utoqqarnut utoqqaallu illuinut pitsaasumik sanaar-tornissamik qulakkeerinnittuussaaq
- Illut illoqarfimmilu avatangiisink piujuartitassanik qulakkeerinnittuussaaq
- Umiatsiat inissaannik uninngasarfissaannillu ma-littarisassanik imaqassaaq

- Qaasuitsup Kommuniani qimmiliffissat pilersa-arutaannik imaqassaaq
- Utoqqarnut inissiat tikkkuminartut amerlanerit qulakkiissavai

Pileraarutit piovereersut

- Ilulissani illoqarfifiup ilaanut pilersaarusrueqar-simasup, 50-ikkunni 60-ikkunnilu atuuttup, piu-juartinneqarnissaanik inerisaaneq
- Qimmit qitsuillu pillugit maleruaqqusiorneq
- Kommunemeli qimmiliffissat pilersaarusrueqarneri

Siunissami pilersaarutit

- Akissarsiassanik arlalinnik agguasarneq; ilaati-gut ukiumi aalajangersimasumi sanasoq aamma illussat tiartarneqarneranni titartaasumik akis-tartsineq
- Illussanik titartaasarnermut politikkiliorneq
- Kalaallit illuinik qangarnitsanik aaqqissuuassisar-nermi alliliisarnermilu sanaartoriaaseqarnissap ilitsersuutissaanik suliaqarneq, qarasaasiatigut aaneqarsinnaasoq.

Paasissutissat

- Qaasuitsup Kommuniani illut 6.600-t missaan-niippuit. Taakkunanna illut 1.400-t missaat nu-naqarfinniippuit.
- Qaasuitsup Kommuniani najugaqarfifiit 40-upput.
- Kalaallit Nunaanni nunaqarfifiit tamarmiusut af-faat sinnerlugit kommunemiippuit.
- Ilulissat Kalaallit Nunaanni illoqarfifiit annersaasa pingajoraat.

Kulturi aamma kinaassuseq

Inuit inuunerminni timimikkut anersaakkullu pigin-naaneqarniarlutik, inuujuannarniarlutik ineriar-tori-niarlutillu takorluukkutik pilersitserusuttarnertillu ataatsimoorfigalugit nukissaqartarput. Inuttut inu-unissaq inissaqartarpoq.

Siulitta ilisimasaat inooriaasiallu atorlugit inuit ersittumik atukkat qanoq ikkaluartullunniit kultur-kut uummaaritsinissaminut sakkortuumik immikuullarissumillu pilersitisarput; nalliu-torsiu-tiginnittarnermikkut, ileqqumikkut aamma nu-naallaqqinnermikkut. Inuit katerisimaarneri, illarneri nuannaarnerilu inuit immikuullarissuullutik ilis-naatigaat.

Kalaallit Nunaata kitaata avannaani kulturi pingaartinneqartorujussuuvooq kalaallillu oqaasii qitiutillugit sakkortuumik uummaarissumillu kulturikkut inuune-qarneq ilisimaneqaatigaarp. Ileqqoq malillugu assornermiit aamma Qaanaami sanaartukanit Aasianni nunarsuarmi avannarpasinnerpaamik NIPIAA-p rockfestivaliani kalaallisut oqalulluni nipilersukkanut nutaaliaasunut ilisimaneqaatigilluinnarpavut.

Qaasuitsup Kommuniata kulturi pingaartittorujussu-va; kulturi, kulturikkut misigisat suliallu, neqeroorutigineqartarnerisigut kommunep assigiinngiaartumik uummaarissuunissaa aamma kissaatigalugu.

Kulturi ataatsimuulersitsisarpoq katersuuffiusarluni-lu. Isikkamik arsaalluni unammuaarnerit, rockfesti-val, qimussimik sukkaniunneq imaluunniit kaffillerneq pineqaraluarpataluunniit ataatsimoorluta kulturerput kinaassuserpullu tassuuna ertsertarpoq.

Qaasuitsup Kommuniata kultu-ri pingaartittorujussuuvaa; kul-turi, kulturikkut misigisat sulial-lu, neqeroorutigineqartarnerisigut kom-munep assigiinngiaartumik uummaarissuunissaa aamma kis-saatigalugu.

Qaasuitsup Kommuniiani uummaarissumik peqati-giffiit suliaqartarput, taakkulu siunissami alliar-tornissaat kissaatigaarp. Peqati-giffiit pitsaasunik atugaqartariaqarput katersortarfiillu nutaamik eqqarsaasorsorgisariaqarput nutarterneqarlutillu.

Qimusserneq Kalaallit Nunaata kitaata avannaani pingaaruteqarluinnartuuvoq. Silap allanngoriar-torrera qimussertartut ikilinerannik kinguneqarpoq, taamaattorli aalisartut piniartullu qimusserlutik in-gerlaartuarput taannalu kinaasutsitsa ilagilliunnarpaa piujuartissallugu eriagisariaqartoq.

Kommunep isorartunerujussuuta kingunerisaanik kommunemi sumiorpaluuterpassuit naammattugas-saatippai. Oqaatsinik pisuussuteqarneq taanna sumi-orpaluutillu assigiinngiaarneri kommunep siunissami nukittorsarusuppai piujuarnissaannillu suliniuteqaru-sulluni.

Inuaqatigiinnut nuuttut immikkut kalaallit oqaasi-inik ilinniartinneqarnissaat Qaasuitsup Kommuniata aamma kissaatigaa.

Kulturi oqaatsinik akunnattoorfeqarani sunniuttarpoq nunat killeqarfii naalagaaffiillu killingi akimorlugit aamma sunniuteqartarluni. Kulturitta immikkut sam-mineratigut ikinnuteqalernissaq kulturinillu takor-nartanik allanik naammattuinissaq angusinnaavar-put. Qaasuitsup Kommuniata nunat tamat nutaamik soleqatigernissaannut kulturip atorluarnerusari-aqarsoraa nunarsuarmimi periarfissanik ammaasu-usinnaalluarmat.

Tassunga ilutigalugu kulturerput illersortariaqarpar-put. Uuliamik nassartoqarneratigut kommune nu-nanit allamiunit suliartorlutik nussorfigineqarnissa ilimagisinnaavarput, ilami kommunemi innuttaasut marloriaataannik allaat amerlatigisunik nussorfig-i-neqaratarsinnaavugut. Kulturikkut kinaassuserput nukittorsassavarput assigiinngiaarnerlu inissaqartil-lugu.

Taamaattumik kommunemut pil-ler-saarut

- I Kulturikkut atugassarititaasut inerisarneqarnis-saannik tapertaassaaq
- I Kikkut tamarmik ataatsimiittarfiinik isersima-artistarfiillu qulakteerinnittuussaaq – inuuusuttut utoqqaallu naapiffigisinnasaannik
- I Sunngiffimmeli sammisartakkat pitsaasunik si-naakkusorsornerisigut misigisassat pitsaasut qulakkiissavai
- I Qaasuitsup Kommuniiani siunissami pilersaaru-siornissaq misigisassatigut pitsaassusilissallugu qulakteerinnittuussaaq

Pilersaarutit pioreersut

- Qaasuitsup Kommuniani meeqqat inuusuttullu sukisaartarfissaanik pilersitsineq
- Akissarsianik arlalinnik agguasarneq; soorlu ukiumi aalajangersimasumi kulturikkut akissarsiaq, ukiumi aalajangersimasumi eqqumiitsulior-toq aamma nipilersortartutut piginnaasalimmut akissarsiaq, najugaqarfinni eqqumiitsuliullaqqis-sunut agguanneqartarput.

Paasissutissat

- Kommune uummarilluartumik peqatigiiffefqarfit-tut ilisimaneqarpoq.
- Nunarsuarmi avannarpasinnerpaamik rockfesti-vali Aasianni NIPIAA-p rockfestivalia pigaangat Kalaallit Nunaata kitaata avannaanik ilisarisima-lersitsarpoq.
- Aasianni katersugaasivimmiipput Danmarkimi eqqumiitsuliorut inuusut tusaamaneqarners-asa qalipagai nivingapput.

Siunissami pilersaarutit

- Inuit suliniuteqarusuttut suleqatigiissitann-gortinneqarneri, innuttaasut suliniuteqarusut-tut illoqarfimmilu sanaartornermik suliaqartut aningaaasanik ikittunik aningaaasaliiffigineqartar-tussat
- Qaasuitsup Kommuniani kulturi aallaavigalugu suliniuteqarnissaq
- Akissarsianik arlalinnik agguassistarneq; soorlu ukiumi aalajangersimasumi suliffeqarfimmik aal-lartitsisimasumut
- Kommunemi suliffeqarfinnik aallartitsiniartut il-iutissaannik pilersitsiniarnermik suliaqarneq

Toqqissisimaneq aamma inuuneq pitsaasoq

Qaasuitsup Kommuniani innuttaasut tamarmik toqqissisimasumik inuuneqarnissaat kissaatigaarput.

Taamaattorli ineriertorniaraanni inerikkiartorniaraan-
nilu toqqaammavik pitsaasuuusariaqarpoq. Inuit
tamarmik inuuniarnermikkut pitsaasunik atugaqar-
nissartik pisariaqartippaat namminneq inuuniassag-
nik inerikkiartorlilltu.

Siuligut issittumi pinngortitamut tulluussallaqqissu-
upput. Silap allanngorarnera siumullu oqaatigineq-
arsinnaangitsut unammilligassat nalaattaraluarlugit
peqqissaarussillutik ilumoorussillutillu piareersartar-
put ajornartorsiutaasinnaasunillu aniguisarlutik.

Nukiisinnaasut tamaasa allanngorartornermilu
piareersimasarnerit kulturitsinniittut pinngooqqaar-
nitsinniillu inuuniarnitsinni piginnaasagut tamaasa
ullutsinni unammilligassarpasuit anigorniarneranni-
atorfissaqartippagut.

Nukissagut aallaavigissavagut ajornartorsiutaasin-
naasut aallaaviginagit. Inuk qitiutillugu periarfissat
nukiillu immikkut sammisavagut, taamaaliornit-
sigummi pitsaasumik inerisaaneq allanguinerlu
pilersissinnaavagut.

Inuit ataasiakkaat inooriaasii ataqqiutigalugit inun-
nut ataasiakkaanut arlaannik piumasaqassaavugut
piumasaqaateqassallatalu.

Meeqcat inuusuttullu immikkut pingaartissavagut –
taakkuppummi siunissami inuiaqtigiinni siut-
tuuersussat. Meeqcat immikkut inuuniarnermikkut
artorsaateqartarpaut ingerlaqqillutik inuuniassagunik
immikkut ikiorserneqartariaqarput tapersorsorneqar-
lilltu. Kinguaariinni kingornuttakkat nuanningitsut
allanguiufigisariaqalerpavut.

Qaasuitsup Kommuniani inuit sullineqarnerini ta-
makkisumik eqqarsartaaseqarluta iliuuseqarnissaq
immikkut sammivarput inuillu ataasiakkaat kisiisa
pinnagit sullissisarluta. Suliniutigut kimeqarluassap-
pata ajornartorsiut inuillu ataasiakkaat kisiisa piun-
naarlugit inuk ajornartorsiulerlu sumit pinngorsi-
maneroq aamma takusariaqartarpalput.

Siusissukkut iliuuseqarneq pingaarterpaavoq. Ajor-
nartorsiutit oqimaappallaalinnginneranni sukkaner-
paamik iliuuseqarfigisariaqarpavut.

Naartusut siusissukkut iliuuseqarfiginerisigut su-
liffegarfiliu; kommune, ernissoortut meeraaqgeri-
sullu, akimorlugit suliniuteqarnikkut Qaasuitsup
Kommuniani innuttaasunngortut pitsaasumik inuune-
qarnissaannik aqqtissiuutissavagut.

Inuit nukingi aningaaasallu annaaneqartarpaut inu-
usuttorpassuit susassaqartinneqararatik illoqarfimmi

unnaukkut aneertaleraangata. Ajornartorsiut taanna
takusariaqalerparput asannittumik, aalajangersi-
masumilli, inuusuttut isumaqarnerusumik imalin-
nut ataatsimoorfiusartunut qaaqqullugit. Taamaal-
iornikkut namminneq imminnut akisussaaffiginertik
allanillu akissussaaffeqarnertik ilinniarsinnaalissam-
massuk.

Meeqcat inuusuttullu taakkununnga attuumassute-
qarsinnaasunik suliniarnitsinni siunissami peqataatis-
savagut. Taamaaliluta meeqcat inuusuttullu akorn-
anni suleqataarusussuseq akisussaaffeqarnerulernerlu
taakkununnga tunniussinnaassavarput.

**Siuligut issittumi pinngortitamut
tulluussallaqqissuupput. Silap al-
lanngorarnera siumullu oqaati-
gineqarsinnaangitsut unam-
milligassat nalaattaraluarlugit
peqqissaarussillutik ilumoorussil-
lilltu piareersartarpaut ajornar-
torsiutaasinnaasunillu aniguisar-
lutik.**

Utoqqasaat utoqqaallu inuiaqtigiinni pingaarute-
qartorujussuupput. Kiserliortinneqassangillat
toqqorneqarlilltu paarlattuanilli naleqraruartumik
ilisimasaqarnertik misilittagaqarnertillu peqqutigalugit
ataatsimoortuunermi peqataatinneqassapput.
Utoqqasaat naleqrartutut misigisimatinneqassapput.
Utoqqasaat angerlarsimaffimminni najugaqarnissa-
minnik kissaateqarnerat sapinngisamik anguniarlugu
suliniuteqartoqassaaq. Utoqqaat illui inerisarneqas-
sapput pitsaassuseqarlauartumik.

Taamaattumik kommunemut pilersa- arut

- I Meeqcat inuusuttullu tamarmik pitsaasunik atu-
gaqarlutik perioriartornissaannik qulakkeerin-
saaq
- I Sunngiffimmi sammisartakkat pitsaasunik pilersa-
rutarfigineqarnissaat qulakkiissavaa
- I Pinnguartarfut pitsaasut kommunemi illoqarfinni
nunaqarfinnilu ataatsimiittarfut isersimaartarf-
illu pilersinneqarnissaat qulakkiissavaa

Pileraarutit pioreersut

- Utoqqarnut politikkiliorneq
- Innarluutillit pillugit politikkiliorneq
- Kommunemi suliffeqarfut akimorlugit suleqatigiissitaq aserorterisarneq akiorniarlugu suliniartut. Pinaveersaartitsinermut siunnersorti, pilersaarusrusiornermut immikkoortortaqarfik, avatangiisnut immikkoortortaqarfik, atuarfuit, politiit il.il. suleqatigiissitami ilaasortaqaartinneqassapput; taakkulu aserorterisarneq sakkortusiartuinnartoq millisarniarlugu suliniuteqassapput.
- Ilaqtariit inuuniarnermikkut ilungersortut sullinneqartarfiat nutaaq aningasaateqarfimmit Veluxfonden-imit aningaasalersorneqartoq.
- Perorsaaneq pillugu misissuinermi ilisimasanik katersuiffik
- Naartusut anaananngujaartartullu siusissukkut ikiorserneqartarnerat
- Pileraarut persuttaaneq pinnagu oqaloqatigieneq
- Qinggaasarisarneq unitsinniarlugu pilersaarut
- Imigassamik hash-imillu atornerluisunik katsorsaaneq
- Imminut toquttarneq akiorniarlugu suliniuteqarneq
- Kinguaassiutitigut atornerluisarneq akiorniarlugu suliniuteqarneq
- Meeqqat inuusuttullu inuuniarnermikkut artorsartut asiartinneqarneri

Siunissami pileraarutit

- Kommunep illoqarfinti nunaqarfintilu najugallit meeqqat inuusuttullu ornittagassaannik pilersitsineq
- Illoqarfinti tamani ilaqtariinnik sullissivinnik pilersitsineq
- Ilinniakkerinermi ikorsiisarnerup pileraarutaa Arlalinnik innarluutilinnik sullissivik, immikkut paaqqutarisariaqartunik/ ulloq unnuarlu paqqutariaqartunik sullisisussaq
- Qaasuitsup Kommuniani meeqqat inuusuttullu suliniaqatigiiffiannik pilersitsineq

Paasissutissat

- Naalagaaffit Peqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffinik aalajangersagai malinnejartussaapput
- Meeqqat pingajuat sisamaallu peroriartornermini atukkamigut artorsartarpog.

Peqqissuseq aamma pinaveersaartitsineq

Kalaallit Nunaata kitaata avannaani timimik atunngippallaarluni peqqinnanngitsumillu inooriaaseqarnerup kingunerisaanik kingunipiluit malunnaateqarluartumik atugaalerput.

Oqimaappallaarneq imaluunniit pualavallaarneq meeqqat inersimasullu akornanni takussaajartu-innarpoq inuiaqtigiiinnullu tamanna ukiut tamaasa akisoorujusuusarluni. Pualavallaarneq inuttut inuunermut nalitoorujussuuvooq; inuunerup sinerani nappaatinik kinguneqarpoq, soorlu uummatip taqarsuaatigut nappaateqalersitsismalluni, sukko-rtunngortitsismalluni kræftimillu nappaatit assigingitsut atugaalersimallutik.

Timip aalatinngippallaarneq aamma pualavallaarneq akiorniarlugit suliaqarfiiit suliffeqarfiillu akimorlugit suleqatigiittoqartariaqarpoq; assigiinngitsut suliniaqatigiiift peqataatinneqartariaqarlutik – kommunep iluani sulisut namminersortunilu sulisut peqataasariaqarput. Kisitsisit tujorminartut allanngortinnias-sagutsigik kivitseqatigiittariaqarpugut.

Iluatsittumik suliniartoqassappat suleqatigiilluinarsa-
q tunngaviusariaqarpoq.

Qaasuitsup Kommuniata peqqissuuneq ima paasisarpa-
a; timikkut, tarnikkut aamma inuttut inuunermi ilorisismaarneq. Peqqissuulluni inuuneq napparsi-
malluni peqataannginnermit allaanerulluinnarpoq.

Peqqissuuneq aamma pitsaasumik inuuneqarnermik imaqarpoq; ataatsimoortunut ilaaneq inuunerullu isumaqassusianik misiginermik imaqarami. Peqqissuuneq kisimi isiginiarneqassangnilaq, inuilli ataasiakkaat kingornussaanut, nukinginut, inooriaasianut, attaveqarfianut inuuniarnermini atugaanut il.il. atuumassuteqartutut isigineqassalluni.

Timip aalatinngippallaarneq aamma pualavallaarneq akiorniarlugit suliaqarfiiit suliffeqarfiillu akimorlugit suleqatigiittoqartariaqarpoq; assigiinngitsut suliniaqatigiiift peqataatinneqartariaqarlutik – kommunep iluani sulisut namminersortunilu sulisut peqataasariaqarput.

Inooriaatsit ileqqullu meeraanermi siusissukkut tunngavilerneqartarput allanngortinnissaallu ajornakusoortarlutik. Taamaattumik meeqqat taakkulu angajoqqaavi maligassiusartuummata siusissukkut iliuuseqarfifallugit pingaaruteqarpoq.

Meeqqat inuusuttullu amerlanertigut eqqisisi-

masumik navianartorsiorsinnaanermut peqqinanngit-sullu pillugit isummetariaaseqarput; kingutigisuunisaq, nerisassat, pujortartarneq, imigassartartarneq, naamaartarneq hash-imillu misileraasarniq eqqarsaatigalugit. Meeqqat inuusuttullu isumaannik suliniuteqarnerujussuusariaqarneq taamaattumik pingaaruteqarpoq.

Taamatut suliniarnermi kommuneusimasut misilit-tagaat atorluartariaqarpavut; inuusuttunik maligasaqartitsilluni suliniuteqarneq atortariaqarpaput.

Peqqinnarnerusunik nerisaqarneq timimillu aalatisinerunissaq kommuneep meeqqat inersimasul-
lu inunngaannarlutik inooriaaseqarnerannik pualaval-
laernerannillu akiuiniarnermini iliuuseqarfifigassai
pingarnerit marluk.

Nerisartakkavut suunersut samminerusariaqarpap-
put; najugaqarfitsinna neriniartarfinni, pisiniarfeeqqani
pisiniarfissuarnilu pisiassat peqqinnarnerusut
nerisassanit qalapallanneqarsinnaasunit, chips-init,
mamakujuttunit sodavand-inillu qanoq iliorluni pi-
siassatut kajungernarnerulersinneqarsinnaanersut
eqqartornerusariaqarpaput.

Tassunga ilaatillugu innuttaasut suliffeqarfinni,
atuarfinni, suliffiminni, salami il.il. timiminnik
aalatisinerusinnaanerannik suliaqarnitsigut saqqum-
minerusariaqarpugut.

Illoqarfinni annerusuni najugaqarfinnut qanittuni nu-
naminertat pitsaasumik timimik aalatisiviusinnaasut
pigineqartariaqarpaput; soorlu pinnguartarfiit sam-
misqaqtitsiviit; pinnguarfiusinnaasut, arsarfiusin-
naasut aasakkut skateboard-erfiusinnaasut ukiukkul-
lu kælkerfiusinnaasut sisorarfiusinnaasullu.

Nunaqarfinni pinnguartarfimmi nalunaaquttap
akunnerpaaluni pinnguartoqarsinnaavoq timim-
illu aalatisiviusinnaallu. Kommunemi illoqarfinni
nunaqarfinnilu umiatsialivit qimmlivillu tikkumim-
nartuussapput pitsaasunillu atugassaqarfiusallutit.
Tassami taakku pinngortitaliarnermi aqqtissanut
inissiisarfiunertik pingaaruteqaatigimmassuk.

Najugaqarfinni peqatigiiffit (arpattartoqatigiit, sis-
orartartoqatigiit, isikkamik arsaattartoqatigiit il.il.)
peqqissuunermut pinaveersaartitsinermullu pin-
gaaruteqartorujussuupput.

Innuttaasut kajumissusertik naapertorlugu kom-
munemi innuttaasunik peqqissuutitsinialutik sulin-
iartorpassuit Qaasuitsup Kommuniata tapersersoru-
suppai.

Suleqatigiinnerunikkut minnerusunillu aaqqissuuus-
sanik pisoqartarneratigut; assersuutigalugu akissar-
sitsitsarnikkut, kommunep innuttaasut peqatigiiffi

amerlasuut allannguiniaqataasut erseqqinnerusumik saqqummersinniarsarerusuppi.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Peqqissuunermut pinaveersaartitsinermullu tunngasunik ilaqassaaq
- Kommunemi pinnguartarfit silamilu sammisat inerisaaffigineqarnissaat anguniarlugu nuna-minertat asiariarfiusinnaasut pilersaarutaannik ilaqassaaq.
- Pinngortitami timimik aalatitsisinnaanissaq ajornanginnerulersiniarneqassaaq periarfissiuuneqassallunilu.

Pilersaarutit pioreersut

- Maajimi peqqissuusa – nuna tamakkerlugu timimik aalatitsinissamik aamma peqqinnartumik inooriaaseqarnissaq anguniarlugu suliniut peqtaaffigineqartarpooq
- Pisut assigiinngitsut aamma paasitsitsiniaanerit; soorlu suliffimmi timersorluni allornernik kisis-sutinik agguaneq
- Pilersaarut ajaappiarsorluni pisuttuarneq – inooriaaseq peqqinnartoq

- Meeqqat inuusuttullu inuuniarnermikkut artors-artut asiartinneqarneri
- Meeqqat inuusuttullu sammisaqarfissaannik pilersitsiniarneq

Siunissami pilersaarutit

- Pinaveersaartitsinermut politikkiliorneq
- Kommunemi naluttarfittaarnissaq
- Aalanerunissamut politikkiliorneq
- Peqqinnissaq pillugu politikkiliornissaq
- Qaasuitsup Kommuniani tamamni atuutumik maajimi peqqissuusap suliniutgineqartarnera
- Peqqinnerunissaq aamma peqqissuunissaq anguniarlugu perorsaaneq pillugu pikkoris-sitinerit
- Akisussasaunik nukittuunillu maligassiuisussanik ilinniartitsineq

Paasissutissat

- Kalaallit Nunaanni inooriaaseq aallaavigalugu napparsimalersartut malunnaatilimmik amerleri-arput. Diabetes type 2-mik nappaatillit amerlia-riarujussuarsiapput.
- Innuttaasut akornanni pujortartartut suli amer-lasoorujussuupput. Inersimasut pingasuu-gangata marluk pujortartartuupput.

Angallanneq

Qaasuitsup Kommuniani angallanneq pingaaruteqarluinnartuuvog. Mittarfiit umiarsualivillu pitsaasut kommunep pilersorneqarnissaanut qularnaatsumik pitsaasumillu tunngaviliisupput. Kommunep siunissami inerikkiantornissaanut angallanneq pitsangorsaaffigissallugu aningaaasaliinissaq pisariaqarluinnartuussaaq.

Nunat tamat miffigisinaasaat mittarfik anginerusoq kommunemut tamarmut pingaaruteqarluinnartusussaavoq, makku ilimagineqarmata; takornarissat amerlanerit, inuutissarsiutit nutaat, inuutissarsiutinik inerisaaneq, najugaqartut amerlanerit aamma akilaraarutitigut isertitat amerlanerit.

Tunisassiagut assigiinngitsut avammut tunisassiarisagutsigik nutaanik umiarsualiviliornermut aninagaasaliinissarpusq pisariaqarluinnartuusussaassaqq.

Umiarsuit takornariartaatit angisut kommunemut ukiut tamarluunnaasa tikeraartarpusq takornariarpas-suarnt neqeroorutigisartakkavut ilimagaannut pitsaassutsimikkut naleqqutinngillat. Umiarsualivit nutaat angallannerlu pitsaasoq umiarsuit takornariartaatit aqqutigalugit takornariaqarnermik inerisaanermtu pingaaruteqarluinnartuupput.

Illoqarfiit inerisarneqarnissaannik siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu ajornanginnerusunik nassaarniartariaqarpugut, Qaasuitsup Kommuniani angallannermut ullutsinni atukkatsinnut nutaamillu angallanermut aqqutissiuussinitsinni eqaannerusumik tulluarnerusumillu atorluaaniarsinnaaqqulluta.

Imikup aqqutai, imermik pilersuineq aamma aqquserngit akisoorujussuupput taakkulu ikkusuunneqareeraangamik piliarneqarneri suli akisunerusarput. Illoqarfitta nunaqarfittalu pitsaasumik angallannikkut pilersarusiorfiginerisigut akitkitsumik pitsaasumillu qulakkeerinissinnaavugut.

Illoqarfugit nunaqarfugullu ima pilersarusiorfigisinnavaagut ulluunnarni ornitassatut kajungernartutut ajornanngitsumillu angallafigiuminartunngortissinaallugit. Taamaattumik aqquserngit aqqusineeqqallu (meeqqanut) pitsaasut atuarfimmiit atuarfimmuit ingerlasut sanaartorneqartariaqarpusq meeqqat taamaallutik namminneq atuariartorlutillo sor-aaraangamik ingerlaarfissaqarsinnaaniassammata.

Ineqarfilt eqqaanni imaluunniit qanittuini asiariartarfiit pitsaasut – pinnguartarfefarfiit, sisorartarfiit, issiaartarfifit – innuttaasut sunngiffiminni timiminnik aalatitsinissaanut qulakkeerinissaminnut pingaaruteqarpusq.

Illoqarfinni nunaqarfinnilu avatangiisit ilusiler-sorneqarneranni tikikkuminartunik avatangiiseqartsinissaq eqqarsaatigineqassaaq.

Innarluutillit, utoqqasaat il.il. pitsaanerusunik atugaqartariaqarpusq illoqarfimmilu angalaarnissaminnut periarfissaqartariaqarlutik. Utoqqasaanut inissialiornermi, ilinniartunut inissialiornermi il.il. taakku tikikkuminartuuissaat sanaartugassat aallartinningerini eqqarsaatigineqarsinnaassaaq.

Kommunep illuutai, kommunep allaffi, atuarfiit, katersortarfiit il.il. innarluutillinnit utoqqarnillu tikikkuminartuunissaat piumasaqaatagaluttuinnarpoq soorunamia aamma taanna naammassinartussaassavarput. Kommune taamaalilluni siuttunngorluni maligassiuus-unngorsinnaalluropoq.

Qaasuitsup Kommuniani imminut illersorsinnaallulinu nammassinnaasumillu eqqakkanik suliaqarneq immikkut sammineqarpoq. Nutaamik eqqarsarneq siuarsaanerlu tunngavilluinnartussaapput kommunep eqqagassanik suliaqartarnissaata pilersaaru-siornerani.

Aaqqiissutissat nassaariniakkavut tassaassapput siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu imminut nammassinnaasut pissutsinillu atorluaanikkut kommunerujussuartut nutaanik periarfissanik ujartu-initsinni nassaarisartakkavut.

Qaasuitsup Kommuniani imminut illersorsinnaallulinu nammassin-naasumik eqqakkanik suliaqarneq immikkut sammineqarpoq. Nutaamik eqqarsarneq siuarsaanerlu tunngavigalugit kommunep eqqagassanik suliaqarnera pilersaaru-siorneqassaaq.

Silap allanngoriartornerata kingunerisaanik kom-mune nutaanik unammilligassaqalerpoq. Nuna qeruaannartoq aakkartulerput aqquserngit ajorsiartulerput ajornartorsiortsingaalersumik. Qaasuitsup Kommunia nunani tamalaani nuna qeriuantaq pillugu misissuinermi peqataavoq nunallu qeriuana-nartup nalaani aqquserngit angallanerullu nutaamik aaqqiiffingeqarnissaanut aamma ilaalluni.

Kommune inerisaanerni taamatut ittuni siunissami suleqataarusuppoq, kommunemimi ajornartorsiutaal-ersinnaasut aaqqiiffingeqarnissaannut tamakku ilu-aqusersuutaasinnaaniassammata. Ilisimasat nutaat misissuinerillu ataavartumik aaqqiissuteqarnermik kinguneqarsinnaalluropu.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Illoqarfinni nunaqarfinnilu aqquserngit, imip aqqutai imikullu aqqutaisa amerlineqarnissaanut iliusissatut pilersaarusrorseqarnera ilaatinneqassaaq
- Inuutissarsiutit inerisarneqarnissaannut sutigut tamatigut ilapertuutaassaaq
- Kommunemi illoqarfinni nunaqarfinnilu eqqakkanik suliaqartarnermi iliusissatut pilersaarut ilanngunneqassaaq

Pilersaarutit pioreersut

- Eqqakkat navianartut suliarineqartarneri
- Ilulissani erngup nukinganik nukissiorfimmik nutaamik pilersitsineq. DTU-p nuna qeruaannartoq aqquserngillu pillugit misileraalluni misis-suinerani peqataaneq
- Qeqertarsuarmi Ilulissanilu talittarfittaassanik pilersitsineq
- Ilulissat mittarfianik talliliineq

Siunissami pilersaarutit

- Qaasuitsup Kommuniani siunissami eqqakkanik suliaqarnermi malittarisassiorneq
- Aasianni/ Qasigiannguani nutaamik erngup nukinganik nukissiorfiliorneq
- Imikup, imip kiassarnerullu aqqutaasa pilersaarusrorseqarneri
- Imikup aqqutaasa aningasaateqarfianik ineriaasaneq
- Imaani uuliasiortut Aasianni umiarsuarfissaannik pilersaarusrorseq

Paasissutissat

- Qaasuitsup Kommunia Frankrigimiit anginerusumik nunaminertaqarpoq.
- Kommunemi illoqarfik avannarlerpaaq sapaatip-akunneranut ataasiaannarluni timmisartumik tikinneqartarpoq ukiumullu marloriaannarluni umiarsuaqartarluni. Illoqarfuit allat ukioq naal-lugu umiarsuarmik tikinneqarsinnaasarpuit.

Sila, avatangiisit aamma pinngortitaq

Sila malunnartuinnartumik ukiuni makkunani allangorarpoq. Silap allanngorarnerata kingunerasaanik siallernerusalerpoq/nittaannerusalerpoq, anorlerajunnerulerluni, ississiut atorlugu nillissut-simik agguaqatigiisillugu uuttortaanaerit naapertorluit kiannerulerpoq aamma sivikinnerusumik ukiusalerluni.

Silap allanngorarnera qanorpiaq kinguneqassan-ersoq qularnaatsumik massakkorpiaq oqassallu nalorninartorujussuuvoq: kommunemut siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit iluaqtissat ajoqtissallu suunersut ilisimaneqannigmata.

Siulitta silap allanngorarnera aamma misigisarpaat naleqqussarfigisarlugulu. Qaasuitsup Kommuniata allanngorarnernut tulluussarnissaa pingaartuuvoq.

Qaasuitsup Kommunia ilisimasaqaruuarusuppoq aamma silap allanngornerarnerata kingunerisinaasaanut periarfissat nutaat unammillernartussallu naleqqussarfiginissaanutt piareersimarusulluni. Inuit gassiniq aniatitsinerulerneri silap allanngorarneranut pequttaaqataalluinnarput. Taamaattumik CO₂-mik aniatitsineq killilersimaartariaqarparput. Tassunga atatillugu Qaasuitsup Kommunia oqartussatut siuttorusuppoq.

Nutaamik sanaartukkat avatangiisintut ajo-qutaangninnisaat piumasaraarput. Sapinngisamik nukissianik pilersuinitssini avatangiisintut ajo-qutaangnitsunik atuissaavugut. Kommunep allaffia avatangiisintut ajoqutaangnitsunik nukissiuutnik pilersorneqarsinnaasunngortinneqassaaq taassumalu kingorna kommuneep illutai sapinngisamik amerlan-erpaat aamma taamaaliorneqassallutik.

Innuttaasut asiartarnerinut, aalisartarnerinut, pin- iartarnerinut, najugaqariaasiinut aamma takornari- artitsisarnerinut pinngortitaq pingaarluinnartuuvoq. Qaasuitsup Kommuniani inuiaqatigil inerisarneqarnissaannik piumasaqarnitsinni inuit inuuniarmikkut atugaasa uumasut naasullu piujuarnissaat ataqqil- luinnarlugu piissaq.

Qaasuitsup Kommuniata nunani ammasunik taaneqartartut januar 2011-imi oqartussaaffigilertusaavai. Pinngortitap allanngutsaalissaanik asiari- artarfittullu atorneqarsinnaanissaanik pingartitsineq pequttaalluni oqimaaqatigiisitsiniarneq suliassaru-jussuussaaq.

Kommunep pinngortitamik suliaqernerani makku suliarineqartartussapput; pinngortitamik allanngut- saaliuineq, pinngogqaarnermiit allannguisoqarsim- tillugu aaqqissuineq, pinngortitamik nakkutilliineq, nunaminertanik eqqisisimataitaasunik nakkutilliineq, gangarnitsanik allattuineq, pinngortitamik iller-

suineq, kikkut tamat pinngortitaliarsinnaanerinik pinngortitamiissinnaanerinillu pitsanngorsaaneq ilisimatisisarnerlu.

Motorit orsorsorneqarnerisa kingorna uuliakunik imaanut eqqaasarmeq, asiartiusimasuni eqqagassat pinngortitamut eqqarneqartarneri, puukullu qimussit aqquaannut eqqarneqarsimasut naammattuukkajut-tarpaput.

Periutsimik allannguisoqartariaqarpoq. Eqqakkanik pinngortitamut eqqaasarnerput unitsissallugu sun-giuttariaqarparput pitsaaneruseunillu ileqqoqalerluta.

Innuttaasut asiartarnerinut, aalisartarnerinut, pin- iartarnerinut, najugaqariaasiinut aamma takornari- artitsisarnerinut pinngortitaq pingaarluinnartuuvoq. Qaasuitsup Kommuniani inuiaqatigil inerisarneqarnissaannik piumasaqarnitsinni inuit inuuniarmikkut atugaasa uumasut naasullu piujuarnissaat ataqqilluinnarlugu pis-saaq.

Avatangiisit pillugit iliuusissatut pilersaarut ukiuni tullerni suliarineqartussaavoq, taassuma pinngortitap ajorseriannginnissa inuuniarnermilu atukkat ajorseriannginnissaat, massakkut ukiunilu aggersuni, qulakteertussaavaa.

Eqqakkat immikkut sammineqassapput. Sutigut tamatigut eqqakkat pillugit eqqartuisoqartariaqarpoq; eqqakkanik suliaqartariaaseq, akuutissat atortullu suut inginneqartarnersut qanorlu suliarineqarsinnaanersut paasiniaasoqartariaqarpoq nukuit sumiginnartineqartartut killilersimaarniarlugit – nukissiornermut iluaqtissanngortitsisoqarsinnaanersoq atoqqisoqarsinnaanersorlu anguniarlugu.

Aatsitassanik pinngortitamili pigisanik allanik atorluaaneq sutigut tamatigut illersuisoqarsinnaasunngorlugu imminullu akilersinnaasunngorlugu anguniagaqartogassaaq. Eqqakkanut tunngasut tamarmik misissornejarnissaat ilisimalerneqarnissaallu qulakkiissavarput.

Qaasuitsup Kommuniani akilersinnaanerusumik inerisaanissaq anguniarsinnaaqullugu innuttaasut, suliffeqarfiit kattuffillu suliniarnermi peqataatin-neqartariaqarput. Tassanilu kommune najukkami oqartussatut siuttuunissaa malitassiussisuunissallu pingaartutut isigaarpuit.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Avatangiisit nukissiuutillu imminut nammassinnaasungortillugit inerisarnedarnissaat qulakkiiressavaa
- Silap allanngorarneranut naaleqqussarsinnaanermik pilersaarut ilaatisseavaa
- Pinngortitaq, sila avatangiisillu pillugit ilisimatitsarnissaq qulakkiressavaa
- Innuttaasut peqataasarneri pitsangorsassavaa
- Silap allanngorarneranik misissuinerit tapersersussavai
- Asiariartarfitt pillugit pilersaarummik ilaqassaaq
- Nunaminertat ammasunik taaneqartartut iliususeqarfiginissaat anguniarlugu iliuusissatut pilersaarutaat ilaatinneqassaaq
- Sila pillugu politikkimik ilaqassaaq

Pilersaarutit pioreersut

- UNESCO-p nunarsuarmi kingornussassatut toqqagaa Ilulissat Kangerluat nakkutigineqarpooq
- Clim- ATIC – silap allanngorarneranut sutigut tamatigut tulluussarnermik pilersaarut EU-mitaningaasalersugaq
- Ilulissat Kangerluanni illuliorneq – Ilulissat Kangerluannik nunarsuarmi kingornussassangorttamut tikeraarnik najugaqarfingineqarsinnaasoq
- Nunap qeruaannartoq aamma silap allanngornera pillugu DTU-p misissuinerani peqataaneq
- Pinngooqqaatit atorlugit nukissiuutnik pilersuineq imminut akilersinnaasoq misileraatigineqassaaq

Siunissami pilersaarutit

- Pinngortitamik nakkutilliisut pilersinneqassapput
- Avatangiisit pillugit iliuusissatut pilersaarutorneq
- Avatangiisit silalu pillugit paasitsiniaanerit
- Pinngortitaliarsinnaanerup ajornannginneruler-sinnejernerina pinngortitamiissinnaanermillu periarfissarsiuussineq
- Kommunep allaffia avatangiisit ajoqtaann-gitsunik nukissiuutnik pilersorneqarsinnaasungortinneqassaaq

- Kommunep illutai avatangiisit ajoqtaann-gitsunik nukissiuutnik pilersorneqarsinnaasungortinneqassapput
- Nukissiuutnik pilersuilluni siunissami misileraaneq
- Imminut akilersinnaasumik takornariartitsarneq
- Qeqertarsuarmi naatitanik misileraalluni naatitsineq
- Ilulissat Kangerluanni illuliorneq silap allanngorarneranik paassisutissanik ingerlatitseqqisoqartarnissaat anguniarlugu
- Kommunemi sila/kulturi/ inuiaqtigilli pillugit suliffeqarfiliorneq

Paasissutissat

- Kommune nunarsuarmi isorartunerpaavoq im-mikkullarissumik atorluarneqanngitsumillu pinngortitamiilluni
- Ilulissat Kangerluat, Kangia, takornarissanik ukiut tamaasa 35.000-inik amerlanerusunit tikeraarneqartarpooq. Ilulissat Kangerluannit ukiut tamaasa 46 kubikmeterit missaanni annertutigisut ilulissat kaanngartarput. Taakku iminngortikkaanni New York-immi ukiumut imeq atorneqartartoq sinnerlugu ullormut kaanngartarpooq.
- Ilulissat Kangerluat UNESCO-p nunarsuarmi kingornussassat allattorsimaffianut ilaavoq, tamatumaluk kingunerisaanik kommune nunarsuarmi ilisimaneqalerpoq.

Kulturikkut kingornussat piujuartitsinerlu

Kalaallit Nunaata kitaata avannaani ukiut tusindillit arallit ingerlanerini inoqarpoq. Kulturikkut kingornussat taakku inuit kulturillu assigiinngitsut illoqarfinni nunanilu ammasuni naammattugassaasarpuit.

Iloqarfinni nunaqarfinnilu kulturikkut kingornussat amerlanertigut illuutini imaluunniit immikkut sanaartukkani takuneqarsinnaasarpuit, paarlattuanillu kulturikkut kingornussat nunaminertaniittut inuit najugaqarfikuni assigiinngitsuni kulturinkin assigiinngitsunik sunnerneqarsimasut naammattugassasaarlutik.

Qaasuitsup Kommunia kulturikkut kingornussat pingaaqtinneqartorujussuupput kommunellu kulturikkut kingornussat itinerusumik paasineqarnissaat ilisimaarineqarnerulernissaallu kissaatigaa, taakku naleqassutsimikkut annaaneqanqinnissaat pinaveersimatinniarlugu piujuartinneqarlutik kingulissatsin-nut tulliuttunut ingerlateeqqinissaat aamma angu-niarlugu. Kulturikkut kingornussat qanganitsernikut imaluunniit sanaartukkati qanganitsertut kisimik oqaluttuartuuneq ajorput aammali sanaartukkati sanaartoriaatsillu nutaaliaanerusut oqaluttuartuusarpuit; assersuutigalugu piffissami aalajangersimasumi qanoq pisoqarsimaneranik oqaluttuartuusarpuit naleqalertarlutillu.

Nalunaarsuinikut, paasissutissiisarnikkut paasis-sutissanillu ingerlatiteeqqisarnikkut Qaasuitsup Kommuniata katersugaasiivit suleqatigerusuppai, taamaalilunilu illutoqqaniq aamma illoqarfinni avatangiisiniq ullumikkornit soqutiginnerulersitsineq, paasissutissiineq ataatsimoorussamik qanganisat pillugit eqqarsariaqqinnej/ nuannarinninnej pilersikkusuppa.

Illut sanaartukkallu avatangiisai oqaluttuarisaan-ermik oqaluttuartorpassuit illoqarfip imaluunniit nunaqarfip oqaluttuaassartaanik immikkullaris-sungortitsisarpuit kinaasussaannillu takutitsisarlutik taakkulu inuiaqatigiinni nukittoqquaasutut isigineq-arsinnaapput. Takornariarpassuarnut takornariartinneqarsinnaapput aammali innuttaasut illuinnarni inuunerinut ilaatinneqarsinnaallutik.

Uagut nalinginnartut isigisagut piffissami aalajangersimasumi qanoq pisoqarsimaneranik oqaluttua-sartaqarluarsinnaasarpuit. Kalaallit Nunaanni GTO-p 50-ikkuni aamma 60-ikkunni illulialai assersuutaallu-arpuit. Silap allanngorarnera silaannaallu panernerapeqputtaallutik illut taakku amerlanersai aaqqis-sorneqarsinnaapput nutarterneqarlutillu.

Kommunemi illoqarfip nunaqarfili immikkut tamarmik sanaartukkanik imaluunniit sanaartukkati avatangiisiniq oqaluttuaassarpassuaqassapput, oqaluttuarisaanermi naleqarluartutut isigineqarsinnaasunik immikkullarisunillu taamaalillutilu kulturikkut

kingornussassatut erigiagineqarlutik piujuartinnejnar-tussanik.

Sanaartukkati avatangiisaat najukkami oqaluttua-sartat oqalulaassartaallu tigussaanerpaasarpuit najukkani ataasiakkaani kinaassutsimik nukitor-saataasinaalluartut soqutigisallu assigiinngitsut akimorlugit innuttaasunik kateriffiusinnaasut.

Illut sanaartukkallu avatangiisai oqaluttuarisaanermik oqaluttuar-torpassuit illoqarfip imaluunniit nunaqarfip oqaluttuaassartaanik immikkullarisungortitsisar-puit kinaasussaannillu takutitsisarlutik taakkulu inuiaqatigiinni nukittoqquaasutut isigineqarsin-naapput. Takornariarpassuarnut takornariartinneqarsinnaapput aammali innuttaasut illuinnarni inuunerinut ilaatinneqarsinnaallutik.

Nunarsuarmi amerlangitsuinnarnik naamat-tuusoqartarpoq naalagaaffit imaluunniit nunap sananeqaatai tunngavigalugit eriagisariaqarluinnar-tutut nalilerneqartartunik. Ilulissat Kangerluat, Kangia, taakkununnga ilaavoq nunarsuarmilu eriagisari-aqartut ilaannut toqcarneqarnikuulluni. UNESCO-p nunarsuarmi kingornussarititai nunarsuarmi pinngor-titaasarpuit kulturikkullu kingornussassatut isigineq-arlutik immikkullarisssuusut kinguaassanut kingornussasanngortitaasarpuit eriaginnejarlutik. Ilulissat Kangerluat nunarsuarmi kingornussassatut 2004-imi toqcarneqarpoq immikkullarisssuunini nunarsuullu sermiinnaagallarneraniit inerikkiarnermik oqaluttua-tuunini peqputigalugu. Ilulissat Kangerluanni itsarnit-sanik soqutiginartorujussuarnik nassaartoqareerpoq taakkulu Sermermiuni ukiut 4.400-t ingerlanerini najugaqartoqartarsimaneranik upternarsaataapput.

Taakku nalillit ataatsimoorulluta pigisavut siunissami tamatsinnit paarilluarneqarnissaat anguneqassapa-t taakku uatsinnt tikiinneqarsinnaanissaat taakkulu pillugit ilisimasaqarnerulernissarpuit pisariaqartip-parput. Taamaammat Qaasuitsup Kommuniata kulturikkut kingornussassat – qanganisat pillugit eqqaamasat, illut aamma illoqarfinni avatangiisit - pillugit ilisimasat inunnit amerlanerusunit ilisi-maneqalernissa pingaartutut isigaa. Kulturikkut kingornussat siunissami tigussaasunngorlugu uum-maarissarneqassaaq. Teknologi nutaaliaasoq – sms,

nittartagaq, teknologi 3D il.il. – atorlugu tamanna angusinnaavarput.

Utoqqaat pisimasunik oqaluttuassartanillu pin-gaarutilimmik kulturikkut kingornussat tassungalu attuumassuteqarsinnaasut pillugit ilisimasaqartut aamma peqataatinneqassapput.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Kulturikkut kingornussanik piujuartitsilluni qulakeerinnituussaaq
- Kommunemi tamarmi illut, qanganitsanik eqqamasat illoqarfimmilu avatangiisit eragisari-aqartut takussutissartaannik, SAVE-mik naluna-arsukkat, imaqassaaq

Pilersaarutit piovereersut

- Katersugaasiviit ullormik aalajangersimasumik ammatinneqartarneri soqtiginnittut tamarmik kulturikkut kingornussat qanoq illersugaasarneri pillugit ulluinnarni sulinermik takuniaasinnaann-gorniassammata
- Aasianni eqqumiitsuliap Inussuk-p pilersinneqarnissa, taassuma Inuit kulturikkut oqaluttuassartaa ersersissavaa.

Siunissami pilersaarutit

- Kulturikkut kingornussat meeqlanit paasineqar-sinnaasunngorlugit suliarineqassapput. Kommu-nemi katersugaasiviit suleqatigalugit meeqlat kulturikkullu kingornussaagitugit immikkut kom-munerujussuarmi sammineqassapput. Nittarta-galiortoqassaaq, ilinniusiortoqassaaq il.il.
- Kommunemi illut sanaartukkallu avatangiisit eri-agisassaatut nalilikkat nalunaarsorneqassapput
- Katersugaasiviit suleqatigalugit ukiut tamaasa pisartunngortussamik inuit kulturiat aallaavi-galugu suliaqartoqassaaq ataatsimoorussa-ralugu kulturikkut kingornussat pillugit paasis-utissiisarnissaq anguniarlugu
- Qaasuitsup Kommuniani kulturi pillugu ilisima-saqarfiliortoqassaaq

Kulturip illorsuinik pilersitsisoqassaaq; atuak-kanik atorniartarfittalimmik, saqqummersitsi-vittalimmik, kulturi aallaavigalugu sanaluttar-fittalimmik.

Kulturip oqaluttuassartaanik ukiumoortumik saqqummersartumik atuakkiortoqassaaq
Kulturi aallaavigalugu eriaginnittut nersorna-ataannik agguaneq

Paasissutissat

- Uummannarmiut Qilakitsumi inuit timaat paner-nikut arfineq-pingasut 1972-imni nassaaraat Ilisimatuut inuit qangarsuaq inuusimasut sana-neqaataannik siullerpaamik 2010-imni suliartik saqqummiuppaat. Inuit sananeqaataat aallaavi-galugu paasineqarpoq angut ukiut 4.000-it sin-nerlugit matuma siorna Saqqaq-mi inuusimasup taakku sananeqaatigigai

Qarasaasiaqarneq, kikkut tamat oqartussaaqataanerat oqaloqatigiinnerlu

Kommunerujussuatsinni najugaqarfitt imminnut ungasissorujussuunerisa kingunerisaanik innuttaasut tamarmik peqataatinniarneri unammillernartorujus-susarpoq.

Innuttaasut kommunep inerisarneqarnerani naalakkersuinikkullu aalajangeeriaatsit qanumut malinnaaffigisinaanerinik misigisimanissaat qanoq iliorluta taama ungasitsigisumi innuttaasut najugaqaraluartut qulakkeerniarsavarissavarput? Kommunep sularisartagai pillugit kikkut tamat oqartussaaqaaffigineqarlutik pitsaasumik sammisanik aalajangersimasunik oqallittoqarfiusoq oqaloqatigiiffiusorlu qanoq qulakkeerniassavarput aamma Qaasuitsup Kommuniata imminut ataqatigiittuuneranik nukittorsaaqataasussaq qanoq qulakkeerniassavarput?

Kommunemi unammillernarsinnaasut ajornartorsiutaasinnaasullu innuttaasunut amerlanerusunut paassisutissiisutigisarnissaat Qaasuitsup Kommuniata kissaatigaa. Taamaalliluni Qaasuitsup Kommunia nutaamik periuseqarluni kommunemi innuttaasut peqataatinneqarnissaannik suliaqartarluni ammasumik piumassuseqartumillu takutissavaa. Innuttaasut tunngaviusumik piginnaatitaaffi pilugit pitsaererusumik paasissutissinneqarneriniit innuttaasut peqataatinneqarnissaannut periutsinik nutaanik misileraanerit sularineqassapput.

Kommunep sularisartagai pillugit kikkut tamat oqartussaaqaaffigineqarlutik pitsaasumik sammisanik aalajangersimasunik oqallittoqarfiusoq oqaloqatigiiffiusorlu qanoq qulakkeerniassavarput aamma Qaasuitsup Kommuniata imminut ataqatigiittuuneranik nukittorsaaqataasussaq qanoq qulakkeerniassavarput?

Pilerautit anginerusut aamma aalajangigassat pillugit innuttaasunik sapiiserluni peqataasitsinikkut aperisarnikkullu najukkani ataasiakkaani ilisimatis nalunngisallu siammartinneqartarput taakkulu peqataaneruniissamik akisussaaffimmillu kinguneqartarlutik.

Innultaasut kinguaavi oqaloqatigiinnermik oqallinnermillu sungiusarneqassapput taamaalliluni meeqqat iniusuttullu kikkut tamat oqartussaaqataaneranni nalinginnaasumik oqallinnerni peqataalluartalernias-sammata.

Teknologimik nutaalialasumik atuineq periutsinik atorniakkatsinnut ilaavoq; taassumami atornera-

tigut innuttaasut kommunelu imminnut qanilaartutut isigineqalersisinnavaagut. Kommunep nittartagaa nutaaruinnaq siunissami ataatsimoorfigissallugu pingarteqarlunnarpooq. Taanna aqqtigalugu kommunemi najugaqarfitt avannarlerpaartaanait kujallerpaartaanut innuttaasut najugaqaraluarunik qanumut sullinneqarlutik misiglersitsissaaq.

Kommunemi innuttaasut tamarmik internetimik atortuanillu bredband-imik peqarnissaat pingartinneqartorujussuuvoq. Kommunerujussuatsinni assigiinngissutsit kulturikkullu assigiinngilaarnerup inissaqartinnissaat kissaatigaarput.

Kommunemi unammilligassarujussuit ilaat tassaavoq aqqissusseriaaseq sungiusimasarput allanngorlugu immikkut piumasaqalernissarput.

Ingerlatsiviit, immikkoortortat, suliaqarfitt nunallu isorartunera akimorlugit suliffeqarfip ataaasiussiansik pilersaarutillu naapertorlugit sullissinareranik tunuliaquaqarluta sulinerput samminersusariaqarparput. Ataatsimoorluta inerisasinnaavugut pilersaarutinillu nutaanik toqqartuisinnaalluta, taakkumi allanngueqataasinhaapput uagullu aqqissusseriaaserput apeqquaalluinnartarpooq suliaq iluatsissanersoq imaluunniit iluatsinngitsuussanersoq.

Kommunemi suliniutit sularsartakkallu assigiinngitsut eqikkarneqartarnissaat nalilersortarnissaallu siunissami pikkoriffiginerusariaqarparput. Pilersaarut nutaaq tamatigut aallartikkaangatsigu naammasse-reerenerani nukissaqalaarluta qanoq kinguneqarsi-mandersoq ilisimasanik katersilaarsinnaasariaqarpar-gut. Tamatuma kingunerisaanik pilersaarusrnerimi inuit peqataasimasut assigiinngitsut aperisas-vagut; qanoq issoraajuk? Suut pitsanngorsarneqarsinnaappat?

Taamaaliornikkut kommune pilersaarusrnermini ilisimasaqaleriartorsinnaavoq kukkussutigisimasallu uteqqiaffiginissaat pinngitsoorsinnaallugu.

Qaasuitsup Kommuniata kissaatigaa kommunetut tikikkuminartuunissi, isikkuminarluni sulerusussuseqarlunilu – nunatta iluanit nunanilu tamalaanit tamatumingga ilisimaneqaatiminik. Nutaamik suleqatigiittarnikkut, attaveqaateqarnikkut, ilisimasanik avitseqatigiittarnikkut teknologimillu nutaalialasumik atuinitsgut nunarsuarmi pisunik paasisaqaleriartorsinnaavugut nutaanillu ikingngutitaarnissatsinut tunngavissiuinsinnaalluta aamma siunissami inerikkit-arthututigisinnaasatsinnik pilersitsisinnalluta.

Taamaattumik kommunemut pilersaarut

- Naalakkersuinermit suliaqartut pingaarnersiuinissaanni sakkuussaaq
- Ajornanngitsumik paasuminartuussaaq
- Pilersaarut paasissutissiisutiginiarlugu qaraasaasiaq atorlugu suliarineqassaaq qupperiaannangorlugulu.
- Innuttaasut, kattuffiat allallu soqutiginnissinaasut qanimat oqaloqatiginissaannik inerisaasoqassaaq

Pilersaarutit pioreersut

- Innuttaasut 100-t siunissaq pillugu sinnattuinik apersuilluni misissuineq
- 2010-imi iliuusissatut pilersaarut aallaavigalugu oqallinnermi radio atorneqassaaq
- NORA-mit tapersorsorneqarluni kommune kikkittamat oqartussaaqataanerannik nunaqarfinnilu isorartuniittunik pilersaarut suliaqarpoq
- Illoqarfait ikinngutigut pillugit ilisimasanik misilitakkaniillu paarlaasseqatigiittarneq

Siunissami pilersaarutit

- Innuttasut peqataatinnerunissaannik politikiiliorneq
- Nersornaatinik arlalinnik agguaneq, soorluukiumi aalajangersimasumi oqaatsinik suliaqtumut nersornaat
- Meeqqat inuuusuttullu suleqatigiissitaannik pilersitsinissaq
- Kommunemi suliaqarfait akimorlugit inuutissarsitut nutaat pilersarusiorfigineqarnissaannk suliaqarnissaq anguniarlugu suleqatigiissitaliorneq

Paasissutissat

- Qaasuitsup Kommunia internet-imut taamaalaat attaveqarpoq radiop maligaasai satellit-silluaqqutigalugit
- Kommunep nittartagaa august 2008-imi 4.200-inik alakkarneqarpoq – taakku amerlanersaat nunatsinneersuupput.

Oqaaseqaatit, isumassarsiat il.il.

Qaasuitsup Kommunia kommunemi nutaami ili- uusissatut pilersaarummik siullerpaamik maanna siunnersuusiorpoq. Iliusissatut pilersaarut imminut siunissami siunissami akilersinnaasumik kommunep inerisarneqarnissaanut kikkut tamat soqutigisaatut suliarineqarpoq.

Iliusissatut pilersaarut sapaatip-akunnerini arfinilinni tamanut tusarniutigineqassaaq piffis- sami uani: ataasinngorneq 18. Oktober 2010-miit ataasinngorneq 29. November 2010-mut.

Kommunalbestyrelsep innuttaasut, kattuffit suliffeqarfillu iliussissatut pilersarusiornermi peqataatikkusuppai. Iliusissatut pilersaarut pil- lugu oqaaseqaatissaqaruit imaluunniit isummer- sorsimaguit taakk 29. November 2010-p tungaan- nut uunga nassiussuunneqarsinnaapput:

**Qaasuitsup Kommunia
Pilersarusiornermut immikkoortortaq
Postboks 1023
3952 Ilulissat**

Imaluunniit mail atorlugu uunga nassiussiso- qarsinnaavoq: qaasuitsup@qaasuitsup.gl.

Tamanik tusarniaanerup nalaani, 18.oktober 2010- miit 29. November 2010-p tungaanut kommunemi innuttaasut ataatsimiisinneqartassapput. Nitta- rtakkamut www.qaasuitsup.gl-mut alakkaallutit paassisutissat amerlanerit atuakkit.

QAASUITSUP KOMMUNIA